

RAFAKO S.A.

GRUPA PBG

**SPRAWOZDANIE FINANSOWE
ZA ROK ZAKOŃCZONY
DNIA 31 GRUDNIA 2014 ROKU**

wraz z opinią biegłego rewidenta

Spis treści

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	1
Sprawozdanie z sytuacji finansowej	2
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	4
Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	5
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	6
1. Informacje ogólne	6
2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	7
3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki	8
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	8
5. Inwestycje Spółki	9
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	10
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	11
7.1. Profesjonalny osąd	11
7.2. Niepewność szacunków	11
7.3. Oświadczenie o zgodności	13
7.4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych	13
8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości)	14
9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	15
10. Zmiana szacunków	16
11. Istotne zasady rachunkowości	16
11.1. Wycena do wartości godziwej	16
11.2. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	17
11.3. Rzeczowe aktywa trwałe	17
11.4. Wartości niematerialne	19
11.5. Wartość firmy	20
11.6. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach	20
11.7. Leasing	21
11.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych	21
11.9. Koszty finansowania zewnętrznego	21
11.10. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych	22
11.11. Aktywa finansowe	22
11.12. Utrata wartości aktywów finansowych	23
11.12.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu	23
11.12.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu	23
11.12.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	24
11.13. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	24
11.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia	24
11.15. Zapasy	24
11.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	24
11.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	25
11.18. Kapitał podstawowy	25
11.19. Rezerwy	25
11.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	25
11.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	26
11.22. Świadczenia pracownicze	26
11.23. Podatki	27
11.23.1. Podatek dochodowy	27
11.23.2. Podatek od towarów i usług	28
11.24. Przychody	28
11.24.1. Sprzedaż towarów i produktów	28
11.24.2. Świadczenie usług	28
11.24.3. Odsetki	28
11.24.4. Dywidendy	28
11.24.5. Przychody z tytułu wynajmu	29
11.24.6. Umowy o usługi budowlane	29
11.24.7. Dotacje rządowe	29
11.25. Zysk netto na jedną akcję	29
12. Segmenty operacyjne	29

13.	Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki.....	29
14.	Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną	30
14.1.	Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę budowlaną.....	33
14.2.	Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów	33
15.	Przychody i koszty.....	34
15.1.	Przychody ze sprzedaży produktów i usług.....	34
15.2.	Przychody ze sprzedaży materiałów	34
15.3.	Geograficzne obszary działalności	35
15.4.	Koszty sprzedanych produktów i usług oraz materiałów.....	35
15.5.	Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych, odpisy aktualizujące ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	36
15.6.	Koszty świadczeń pracowniczych.....	36
15.7.	Pozostałe przychody operacyjne.....	37
15.8.	Pozostałe koszty operacyjne	37
15.9.	Przychody finansowe	37
15.10.	Koszty finansowe	38
15.11.	Składniki innych całkowitych dochodów.....	38
16.	Podatek dochodowy	38
16.1.	Obciążenie podatkowe.....	38
16.2.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	39
16.3.	Odroczony podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2014 roku.....	40
17.	Działalność zaniechana	40
18.	Propozycja podziału zysku za 2014 rok	40
19.	Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję	41
20.	Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	42
21.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	43
22.	Rzeczowe aktywa trwałe.....	44
23.	Środki trwałe w leasingu	46
24.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	46
25.	Nieruchomości inwestycyjne	47
26.	Wartości niematerialne.....	47
27.	Udział we wspólnym przedsięwzięciu	49
28.	Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach.....	49
29.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - długoterminowe	50
30.	Inne aktywa finansowe długoterminowe	50
31.	Zapasy	51
32.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe	52
32.1.	Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności	53
33.	Aktywa finansowe krótkoterminowe.....	54
33.1.	Instrumenty pochodne	54
33.2.	Inwestycje krótkoterminowe	54
33.3.	Lokaty krótkoterminowe.....	54
33.4.	Udzielone pożyczki.....	55
34.	Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe.....	57
35.	Kapitał własny	57
35.1.	Kapitał podstawowy.....	57
35.2.	Wartość nominalna akcji.....	57
35.3.	Prawa akcjonariuszy.....	57
35.4.	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	58
35.5.	Kapitał zapasowy.....	58
35.6.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych.....	58
35.7.	Zyski zatrzymane i wypłacone dywidendy	58
35.8.	Zarządzanie kapitałem	58
36.	Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. na koniec okresu sprawozdawczego	59
37.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	60
38.	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	61
38.1.	Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia.....	61

39.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	62
39.1.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – długoterminowe.....	62
39.2.	Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – krótkoterminowe	62
39.3.	Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych.....	63
39.4.	Zobowiązania inwestycyjne	63
39.5.	Rezerwa na koszty z tytułu niewykorzystanych urlopów.....	64
39.6.	Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	64
39.7.	Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych.....	65
39.8.	Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji bankowych i poręczeń	65
39.9.	Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	65
40.	Dotacje	66
41.	Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych	67
42.	Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	67
43.	Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji	67
44.	Gwarancje	69
45.	Sprawy sporne, postępowania sądowe	70
46.	Należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej	71
47.	Informacje o podmiotach powiązanych.....	74
47.1.	Jednostka dominująca Spółki	75
47.2.	Wspólne przedsięwzięcia, w których Spółka jest współnikiem.....	75
47.3.	Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	75
47.4.	Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej.....	75
47.5.	Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących	76
47.6.	Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych	76
47.7.	Wynagrodzenia wyższej kadry kierowniczej Spółki	76
48.	Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz	78
49.	Informacja o umowie z biegłym rewidentem lub podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych za wyżej wymienione okresy	78
50.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	78
50.1.	Ryzyko stopy procentowej.....	79
50.2.	Ryzyko walutowe	79
50.3.	Ryzyko cen towarów	80
50.4.	Ryzyko kredytowe	80
50.5.	Ryzyko związane z płynnością	80
51.	Instrumenty pochodne	81
52.	Instrumenty finansowe	82
52.1.	Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych.....	82
52.2.	Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych	84
52.3.	Ryzyko stopy procentowej.....	88
53.	Zatrudnienie.....	90
54.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	90

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży		1 143 740	739 588
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	15.1	1 141 720	736 570
Przychody ze sprzedaży materiałów	15.2	2 020	3 018
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	15.4	(1 040 394)	(700 564)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		103 346	39 024
Pozostałe przychody operacyjne	15.7	4 402	3 642
Koszty sprzedaży	15.4	(30 399)	(38 202)
Koszty ogólnego zarządu	15.4	(38 414)	(32 404)
Pozostałe koszty operacyjne	15.8	(10 550)	(3 331)
Zysk/(strata) z działalności kontynuowanej		28 385	(31 271)
Przychody finansowe	15.9	8 643	15 283
Koszty finansowe	15.10	(9 727)	(31 838)
Wpływ zmiany szacunków na wycenę należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym	46	-	(94 205)
Zysk/(strata) brutto		27 301	(142 031)
Podatek dochodowy	16, 11.23.1	(3 786)	2 250
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	18, 19	23 515	(139 781)
Inne całkowite dochody za okres			
<i>Pozycje podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	15.11	89	(328)
Inne całkowite dochody netto podlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		89	(328)
<i>Pozycje niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych</i>			
Inne całkowite dochody wynikające z zysków/(strat) aktuarialnych	15.11	(5 005)	(537)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	15.11, 16	950	102
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przekwalifikowaniu do zysku/(straty) w kolejnych okresach sprawozdawczych		(4 055)	(435)
Całkowity dochód za rok		19 549	(140 544)
Średnia ważona liczba akcji	19	69 600 000	69 600 000
Podstawowy zysk/(strata) na jedną akcję w złotych	19	0,34	(2,01)

Racibórz, dnia 23 marca 2015 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semal

Krzysztof Burek

Jarosław Dusiło

Edward Kasprzak

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na dzień 31 grudnia 2014 roku

	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
AKTYWA			
Aktywa trwałe (długoterminowe)			
Rzeczowe aktywa trwałe	22	142 806	143 270
Nieruchomości inwestycyjne		–	–
Wartości niematerialne	26	9 164	7 356
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów długoterminowe	29	28 990	3 786
Należności z tytułu dostaw i usług		28 990	2 877
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów		–	909
Aktywa finansowe długoterminowe		58 802	91 952
Akcje/udziały w jednostkach zależnych	28	25 032	60 216
Akcje/udziały w pozostałych jednostkach	28	388	338
Udzielone pożyczki długoterminowe	30, 33.4	38	–
Inne aktywa finansowe długoterminowe	30	33 344	31 398
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	16.3	49 570	44 376
		289 332	290 740
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)			
Zapasy	31	21 715	19 874
Należności z tytułu dostaw i usług, pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe	32	437 248	510 890
Należności z tytułu dostaw i usług	32	237 953	138 671
Należności z tytułu podatku dochodowego		13 666	12 636
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów	32	185 629	359 583
Należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związane z wyceną kontraktów rozliczenia międzyokresowe	14	239 735	160 758
Aktywa finansowe krótkoterminowe		14 418	26 045
Instrumenty pochodne	33.1	–	–
Lokaty krótkoterminowe	33.3	–	–
Udzielone pożyczki krótkoterminowe	33.4	70	–
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	33.5	–	1 863
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	33.6	14 348	24 182
Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe	34	–	–
		713 116	717 567
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	24	35 450	44
		1 037 898	1 008 351

Racibórz, dnia 23 marca 2015 roku

Agnieszka Wasilewska-Semail
Krzysztof Burek
Jarosław Dusiło
Edward Kasprzak
Tomasz Tomczak
Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Wiceprezes Zarządu
Główny Księgowy

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

na dzień 31 grudnia 2014 roku

	Nota	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	35.1	139 200	139 200
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	35.4	36 778	36 778
Kapitał zapasowy	35.5	81 201	220 982
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	35.6	293	204
Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	35.7	19 025	(140 216)
		276 497	256 948
Zobowiązania długoterminowe			
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	37	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	42, 39.1	1 581	222
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	16.3	–	–
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	38	24 907	21 266
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania długoterminowe		22 869	16 848
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	39.1	20 504	13 676
Zobowiązania z tytułu inwestycji	39.1	172	128
Pozostałe zobowiązania	39.1	2 193	3 044
		49 357	38 336
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania krótkoterminowe		378 810	256 733
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	39.2	299 227	202 754
Zobowiązania z tytułu inwestycji	39.2	4 860	302
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	39.9	–	–
Pozostałe zobowiązania	39.2	74 723	53 677
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych i pożyczek	37	130 229	258 869
Pozostałe zobowiązania finansowe oraz z tytułu leasingu finansowego	39.2, 42	559	143
Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	38	1 896	1 542
Zobowiązania, rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i przychody przyszłych okresów		200 550	195 780
Zobowiązania z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	14	161 446	109 337
Rezerwy z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną	14	38 033	85 896
Dotacje	40	1 071	547
		712 044	713 067
Zobowiązania razem		761 401	751 403
SUMA PASYWÓW		1 037 898	1 008 351

Racibórz, dnia 23 marca 2015 roku

Agnieszka Krzysztof Burek Jarosław Dusiño Edward Kasprzak Tomasz Tomczak Jolanta Markowicz
Wasilewska-Semail

Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główny Księgowy

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku

	Nota	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		27 301	(142 031)
Korekty o pozycje:		100 988	181 607
Amortyzacja	15.5	10 388	10 243
(Zyski)/straty z tytułu różnic kursowych		2	(35)
Odsetki i dywidendy, netto		4 290	5 579
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej	33.5	145	16 131
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań/aktywów finansowych z tytułu wyceny instrumentów pochodnych		-	53
Wpływ zmiany szacunków na wycenę należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym	46	-	94 205
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu należności	20	49 468	124 367
(Zwiększenie)/ zmniejszenie stanu zapasów		(1 841)	2 713
Zwiększenie/ (zmniejszenie) stanu zobowiązań i rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych z wyjątkiem kredytów i pożyczek	20	131 488	(24 701)
Zmiana stanu rozliczeń z tytułu umów o usługę budowlaną	20	(74 731)	(45 716)
Podatek dochodowy zapłacony		(18 058)	(716)
Pozostałe		(163)	(516)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		128 289	39 576
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		93	130
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	20	(4 928)	(7 024)
Sprzedaż aktywów finansowych		-	-
Nabycie aktywów finansowych		-	-
Podwyższenie kapitału w jednostce zależnej		-	-
Nabycie udziałów w jednostce zależnej		-	(11)
Dywidendy i odsetki otrzymane		2 812	23
Udzielenie pożyczek		(190)	-
Spłata udzielonych pożyczek		81	-
Pozostałe		-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2 132)	(6 882)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(1 034)	(259)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		-	16 064
Spłata kredytów/pożyczek	20	(128 199)	(44 879)
Odsetki zapłacone	20	(6 435)	(13 374)
Prowizje bankowe		(1 111)	(1 723)
Pozostałe		699	586
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(136 080)	(43 585)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(9 923)	(10 891)
Różnice kursowe netto		89	(328)
Środki pieniężne na początek okresu	33.6	24 182	35 401
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	33.6	14 348	24 182
- o ograniczonej możliwości dysponowania	33.6	1 317	1 018

Racibórz, dnia 23 marca 2015 roku

Agnieszka Krzysztof Burek Jarosław Dusiło Edward Kasprzak Tomasz Tomczak Jolanta Markowicz
Wasilewska-Semail

Prezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Wiceprezes Zarządu Główny Księgowy

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku

	<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</i>	<i>Kapitał zapasowy</i>	<i>Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej</i>	<i>Zyski zatrzymane/ Niepokryte straty</i>	<i>Razem</i>
Na 1 stycznia 2014 roku	139 200	36 778	220 982	204	(140 216)	256 948
Dochody całkowite za okres sprawozdawczy	–	–	–	89	19 460	19 549
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	(139 781)	–	139 781	–
Dywidenda	–	–	–	–	–	–
Na 31 grudnia 2014 roku	139 200	36 778	81 201	293	19 025	276 497
Na 1 stycznia 2013 roku	139 200	36 778	213 845	532	7 137	397 492
Dochody całkowite za okres sprawozdawczy	–	–	–	(328)	(140 216)	(140 544)
Podział wyniku z lat ubiegłych	–	–	7 137	–	(7 137)	–
Dywidenda	–	–	–	–	–	–
Na 31 grudnia 2013 roku	139 200	36 778	220 982	204	(140 216)	256 948

Racibórz, dnia 23 marca 2015 roku

Agnieszka
Wasilewska-Semail

Krzysztof Burek

Jarosław Dusiło

Edward Kasprzak

Tomasz Tomczak

Jolanta Markowicz

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Główny Księgowy

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

RAFAKO S.A. ("Spółka") jest spółką akcyjną z siedzibą w Raciborzu, ul. Łąkowa 33, której akcje znajdują się w publicznym obrocie. Spółka została utworzona aktem notarialnym dnia 12 stycznia 1993 roku. W dniu 24 sierpnia 2001 roku została wpisana do rejestru przedsiębiorców pod numerem KRS 34143 prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółce nadano numer statystyczny REGON 270217865.

Czas trwania działalności Spółki jest nieoznaczony.

Sprawozdanie finansowe Spółki obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

- Produkcja wytwornic pary, z wyłączeniem kotłów do centralnego ogrzewania gorącą wodą,
- Naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych,
- Instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia,
- Produkcja konstrukcji metalowych i ich części,
- Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Produkcja przemysłowych urządzeń chłodniczych i wentylacyjnych,
- Produkcja pozostałych zbiorników, cystern i pojemników metalowych,
- Obróbka mechaniczna elementów metalowych,
- Obróbka metali i nakładanie powłok na metale,
- Produkcja maszyn do obróbki metalu,
- Naprawa i konserwacja maszyn,
- Działalność w zakresie architektury,
- Działalność w zakresie inżynierii i związane z nią doradztwo techniczne,
- Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych,
- Sprzedaż hurtowa pozostałych maszyn i urządzeń,
- Sprzedaż hurtowa metali i rud metali,
- Produkcja pozostałych maszyn ogólnego przeznaczenia, gdzie indziej niesklasyfikowana,
- Produkcja narzędzi,
- Wytwarzanie energii elektrycznej,
- Przesyłanie energii elektrycznej,
- Dystrybucja energii elektrycznej,
- Handel energią elektryczną,
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- Sprzedaż hurtowa wyrobów metalowych oraz sprzętu i dodatkowego wyposażenia hydraulicznego i grzejnego,
- Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi,
- Pozostałe badania i analizy techniczne,
- Pozostałe pozaszkolne formy edukacji, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków,
- Hotele i podobne obiekty zakwaterowania,
- Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania,
- Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne,
- Pozostała usługowa działalność gastronomiczna,
- Działalność obiektów kulturalnych,
- Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna,
- Działalność związana z organizacją targów, wystaw i kongresów,
- Badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych,
- Kucie, prasowanie, wyłaczanie i walcowanie metali; metalurgia proszków,

- Produkcja instrumentów i przyrządów pomiarowych, kontrolnych i nawigacyjnych,
- Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów,
- Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej,
- Produkcja silników i turbin, z wyłączeniem silników lotniczych, samochodowych i motocyklowych,
- Produkcja sprzętu i wyposażenia do napędu hydraulicznego i pneumatycznego,
- Produkcja pozostałych pomp i sprężarek,
- Produkcja urządzeń dźwigowych i chwytaków,
- Naprawa i konserwacja urządzeń elektrycznych,
- Obróbka i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne,
- Demontaż wyrobów zużytych,
- Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami,
- Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych,
- Roboty związane z budową dróg i autostrad,
- Roboty związane z budową dróg szynowych i kolei podziemnej,
- Roboty związane z budową rurociągów przesyłowych i sieci rozdzielczych,
- Roboty związane z budową linii telekomunikacyjnych i elektroenergetycznych,
- Roboty związane z budową pozostałych obiektów inżynierii lądowej i wodnej, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych,
- Przygotowanie terenu pod budowę,
- Wykonywanie wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich,
- Wykonywanie instalacji elektrycznych,
- Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych,
- Wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych,
- Wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych,
- Sprzedaż hurtowa odpadów i złomu,
- Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów,
- Działalność związana z oprogramowaniem,
- Działalność związana z doradztwem w zakresie informatyki,
- Działalność związana z zarządzaniem urządzeniami informatycznymi,
- Pozostała działalność usługowa w zakresie technologii informatycznych i komputerowych,
- Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność,
- Działalność w zakresie specjalistycznego projektowania,
- Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek,
- Wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli,
- Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń budowlanych,
- Wynajem i dzierżawa maszyn i urządzeń biurowych, włączając komputery,
- Wynajem i dzierżawa pozostałych maszyn, urządzeń oraz dóbr materialnych, gdzie indziej niesklasyfikowane,
- Naprawa i konserwacja komputerów i urządzeń peryferyjnych,
- Działalność obiektów sportowych,
- Pozostała działalność związana ze sportem,
- Pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

Spółka posiada Oddział w Turcji sporządzający samodzielne sprawozdanie finansowe, zgodne z prawem tureckim. Walutą funkcjonalną oddziału jest EUR.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka prezentująca niniejsze sprawozdanie sporządza również skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej RAFAKO za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 23 marca 2015 roku.

3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku miały miejsce zmiany w składzie Zarządu Spółki.

W dniu 6 maja 2014 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. podjęła następujące decyzje:

- ustaliła liczbę członków Zarządu Spółki na sześć osób,
- powołała z dniem 6 maja 2014 roku Pana Tomasza Tomczaka na Członka Zarządu Spółki.

W dniu 25 czerwca 2014 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. podjęła następujące decyzje:

- określiła liczbę członków Zarządu RAFAKO S.A. na 5 osób,
- powołała członków Zarządu na 3-letnią wspólną kadencję, rozpoczynającą się z dniem 25 czerwca 2014 roku w osobach: Pan Paweł Mortas, Pan Krzysztof Burek, Pan Jarosław Dusiło, Pan Edward Kasprzak oraz Pan Tomasz Tomczak. Funkcję członka Zarządu przestał pełnić Pan Maciej Modrowski.

W dniu 8 września 2014 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła następujące decyzje:

- odwołała z dniem 8 września 2014 roku Prezesa Zarządu Pana Pawła Mortasa,
- powołała z dniem 8 września 2014 roku na Prezesa Zarządu Panią Agnieszkę Wasilewską-Semail.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu przedstawia się następująco:

Agnieszka Wasilewska-Semail	- Prezes Zarządu
Krzysztof Burek	- Wiceprezes Zarządu
Jarosław Dusiło	- Wiceprezes Zarządu
Edward Kasprzak	- Wiceprezes Zarządu
Tomasz Tomczak	- Wiceprezes Zarządu

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku miały miejsce zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki.

W dniu 6 maja 2014 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. dokonała wyboru Przewodniczącego Rady Nadzorczej w osobie Pana Jerzego Wiśniewskiego oraz Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej w osobie Pana Agenora Gawrzyła.

W dniu 25 czerwca 2014 roku RAFAKO S.A. otrzymało rezygnację Pana Agenora Gawrzyła – Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki z zasiadania w Radzie Nadzorczej z dniem 24 czerwca 2014 roku.

W dniu 25 czerwca 2014 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło następujące decyzje:

- określiło liczbę członków Rady Nadzorczej RAFAKO S.A. na 7 osób,
- powołało w skład Rady Nadzorczej w VII kadencji Pana Adama Szyszkę.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Jerzy Wiśniewski	- Przewodniczący Rady Nadzorczej
Dariusz Sarnowski	- Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (niezależny)
Piotr Wawrzynowicz	- Sekretarz Rady Nadzorczej
Przemysław Schmidt	- Członek Rady Nadzorczej
Edyta Senger - Kałat	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Adam Szyszka	- Członek Rady Nadzorczej (niezależny)
Małgorzata Wiśniewska	- Członek Rady Nadzorczej

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki w dniu 23 marca 2015 roku.

5. Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych:

Nazwa i siedziba jednostki	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
		31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
FPM S.A.* Mikołów	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych	82,19%	82,19%
PALSERWIS Sp. z o.o.** Mikołów	Produkcja pieców, palenisk i palników piecowych	82,19%	82,19%
PGL – DOM Sp. z o.o. Racibórz	Obsługa nieruchomości na własny rachunek	100%	100%
RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. Racibórz	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego	100%	100%
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o.*** Gliwice	Działalność w zakresie projektowania budowlanego, urbanistycznego, technologicznego i doradztwo inżynierskie	83,48%	100%
RAFAKO ENGINEERING SOLUTION doo Belgrad	Działalność w zakresie projektowania technologicznego łącznie z doradztwem i sprawowaniem nadzoru dla budownictwa, przemysłu i ochrony środowiska	77%	77%
RAFAKO Hungary Kft. Budapeszt	Montaż urządzeń w przemyśle energetycznym i chemicznym	100%	100%
E001RK Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych oraz związanych z budową dróg i autostrad, dróg szynowych i kolei podziemnej, mostów i tuneli, działalność w zakresie inżynierii i doradztwa technicznego i naukowego, produkcja, naprawa i konserwacja maszyn i urządzeń, wytwarzanie, przesyłanie i handel energią elektryczną.	100%	100%
E003B7 Sp. z o.o. Racibórz	Realizacja projektów budowlanych, działalność w zakresie doradztwa i projektowania budowlanego, inżynierskiego i technologicznego	100%	100%

* wartość akcji ujęta w pozycji „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży”

** jednostka zależna w 100% od spółki FPM S.A., zależna pośrednio od RAFAKO S.A.

*** jednostka zależna od RAFAKO ENGINEERING Sp. z o.o. i od PGL-DOM Sp. z o.o., zależna pośrednio od RAFAKO S.A.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych był równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek, za wyjątkiem jednostki zależnej ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o., w której RAFAKO Engineering Sp. z o.o. posiada 40% udziałów uprzywilejowanych w kapitale spółki (stanowią 57,14% głosów na Zgromadzeniu Wspólników Spółki), natomiast PGL – DOM Sp. z o.o. posiada 43,48% udziałów w kapitale spółki, które stanowią 31,06% liczby głosów na Zgromadzeniu Wspólników Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w podmiotach zależnych był równy udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek, za wyjątkiem jednostki zależnej ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o., w której RAFAKO Engineering Sp. z o.o. posiada 34% udziałów uprzywilejowanych w kapitale spółki (stanowią 50,5% głosów), natomiast PGL – DOM Sp. z o.o. posiada 66% udziałów w kapitale spółki, które stanowią 49,5% liczby głosów.

6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, zmodyfikowaną dla instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

Sprawozdanie finansowe Spółki zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym, czyli 31 grudnia 2014 roku.

Kluczową kwestią z perspektywy możliwości kontynuowania działalności Spółki jest płynność finansowa tj. zapewnienie wystarczających źródeł finansowania realizowanych kontraktów. W związku z powyższym Zarząd Spółki przygotował prognozy finansowe obejmujące 2015 rok oraz lata kolejne, w oparciu o szereg założeń, spośród których najbardziej kluczowe odnoszą się do:

- przedłużenia finansowania działalności Spółki w formie kredytu bankowego po dniu 30 kwietnia 2015 w kwocie 150 milionów złotych - zgodnie z zawartym aneksem z dnia 29 kwietnia 2014 roku termin spłaty posiadanego przez Spółkę kredytu został wydłużony do dnia 30 kwietnia 2015 roku,
- zapewnienia źródeł finansowania działalności Spółki w postaci nowych linii gwarancyjnych oraz nowych źródeł kapitału obrotowego,
- terminowej realizacji kontraktów, które Spółka posiada w swoim portfelu, w szczególności terminowej realizacji przepływów finansowych związanych z realizacją tych kontraktów,
- realizacji kontraktów przy zakładanych dodatnich marżach oraz braku pogłębiania się strat już rozpoznanych na niektórych kontraktach,
- dostępu do gwarancji bankowych / ubezpieczeniowych umożliwiających realizację nowych kontraktów pozwalających na uwolnienie środków pieniężnych zablokowanych jako kaucje gwarancyjne wykonania już realizowanych kontraktów.

Z powyższymi założeniami wiążą się kluczowe ryzyka przygotowanych projekcji finansowych. Realizacja tych ryzyk / niepewności wraz z przeterminowanymi zobowiązaniami handlowymi, spadkiem marż realizowanych na kontraktach oraz koniecznością zaangażowania przez Spółkę znaczących środków pieniężnych stanowiących zabezpieczenie gwarancji kontraktowych (na dzień bilansowy wartość kaucji wniesionych jako zabezpieczenie gwarancji wyniosła 160 mln złotych) wpływa na istotną niepewność, co do możliwości kontynuowania działalności przez Spółkę.

W 2014 roku Spółka doprowadziła do podpisania umów związanych z realizacją kontraktu „Jaworzno”, pozytywnie zakończyła rozmowy dotyczące kontraktu „Opole” i rozliczeń należności od Alstom w kwocie 43,5 mln EUR, zmniejszyła swoje zadłużenie wobec banku, z poziomu ok. 300 mln złotych do poziomu ok. 126 mln złotych na dzień 31 grudnia 2014 roku, zredukowała poziom przeterminowanych zobowiązań handlowych, zabezpieczyła znaczną część budżetowanych przychodów oraz udzieliła bankowi finansującemu odpowiednich zabezpieczeń posiadanego kredytu, zgodnie z oczekiwaniami banku.

W 2015 roku Spółka pozyskała nowe limity gwarancyjne o łącznej wartości 50 milionów złotych, finalizowane są również rozmowy z kolejnymi instytucjami finansowymi dotyczące udzielenia RAFAKO S.A. nowych limitów gwarancyjnych.

Wszystkie te działania wskazują na poprawę sytuacji finansowej Spółki, co powinno mieć wpływ na ocenę ryzyka sytuacji finansowej Spółki z perspektywy instytucji finansowych.

W związku z powyższym Zarząd nie identyfikuje przesłanek, które świadczyłyby o istnieniu ryzyka nieprzedłużenia kredytu na okres kolejnych 12 miesięcy. Ponadto Zarząd jest przekonany, że Spółka pozyska nowe linie gwarancyjne w innych instytucjach finansowych, pozyska nowe źródła finansowania kapitału obrotowego oraz będzie w stanie realizować kontrakty przy dodatnich marżach oraz planowanych przepływach co umożliwi prowadzenie działalności zgodnie z przyjętymi założeniami w przygotowanych projekcjach finansowych.

Biorąc pod uwagę opisane powyżej ryzyka, w tym obecną, lepszą niż w poprzednich okresach sprawozdawczych, sytuację finansową Spółki oraz status rozmów z bankiem finansującym działalność Spółki oraz pozostałymi instytucjami finansowymi Zarząd jest przekonany o powodzeniu prowadzonych działań oraz co do realizacji przygotowanych prognoz finansowych na kolejny rok i w związku z tym przygotował załączone sprawozdanie finansowe w oparciu o zasadę kontynuacji działalności.

Spółka zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2014 roku.

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

7.1. Profesjonalny osąd

Sporządzenie sprawozdania finansowego Spółki wymaga od Zarządu osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingu, w których Spółka występuje jako leasingobiorca

Spółka występuje jako strona umów leasingu. Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Identyfikacja wbudowanych instrumentów pochodnych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego kierownictwo Spółki dokonuje oceny, czy w ramach podpisanych umów występują cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej, które byłyby ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu).

Umowy konsorcjalne

Każdorazowo, po podpisaniu umowy o usługę budowlaną realizowanej w ramach konsorcjum, Zarząd dokonuje oceny charakteru umowy w celu określenia sposobu ujmowania przychodów i kosztów kontraktowych.

7.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Spółka przyjęła założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Spółki. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia

Decydujący wpływ na poziom prezentowanego wyniku netto za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku oraz wartości aktywów i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2014 roku miały szacunki dotyczące:

- poziomu budżetowanych przychodów i kosztów z tytułu realizacji umów o usługę budowlaną, stanowiący podstawę wyceny realizowanych kontraktów zgodnie z MSR 11,
- wysokości kar umownych z tytułu nieterminowej realizacji umów,
- poziomu rezerw na świadczenia pracownicze (Spółka ponosi koszty świadczeń z tytułu nagród jubileuszowych oraz świadczeń po okresie zatrudnienia),
- utraty wartości aktywów, w tym aktywów finansowych (m.in. należności znajdujących się w postępowaniach arbitrażowych i układowych),
- zastosowanych stawek amortyzacyjnych,
- realizacji aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (w tym aktywa z tytułu straty podatkowej).

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na koniec okresu sprawozdawczego, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym okresie sprawozdawczym.

Utrata wartości aktywów

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka przeprowadza test na utratę wartości firmy oraz analizę utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania, w przypadku których zidentyfikowano przesłanki utraty wartości. Wymaga to oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego należą te aktywa. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Spółka dokonała oceny, czy występują przesłanki mogące wskazywać na utratę wartości aktywów. Przeprowadzona analiza wykazała, że w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku przesłanki takie nie wystąpiły.

Wartości odpisów aktualizujących wartość aktywów na koniec okresu sprawozdawczego zostały przedstawione w notach 22, 32.1, 33.5, 46 niniejszego sprawozdania finansowego.

Ujmowanie przychodów

Spółka stosuje metodę procentowego zaawansowania prac przy rozliczaniu kontraktów długoterminowych. Stosowanie tej metody wymaga od Spółki szacowania proporcji dotychczas wykonanych prac do całości usług do wykonania. Gdyby szacunek łącznych kosztów realizacji kontraktów wzrósł o 10%, w stosunku do oszacowania Spółki, kwota przychodu zostałaaby zmniejszona o około 42,7 mln złotych.

Wycena rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych.

Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 38.1. Zmiana rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych w okresie związana jest z ujęciem kosztów bieżącego zatrudnienia, kosztów odsetek oraz wypłaconych świadczeń.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 52.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

Składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie stałoby się nieuzasadnione. Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment przewidywanego zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Rezerwa na przewidywane straty na kontraktach

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje aktualizacji szacunków całkowitych przychodów oraz kosztów z tytułu umów o usługę budowlaną rozliczanych metodą stopnia zaawansowania kontraktu. Przewidywaną stratę na kontraktach Spółka ujmuje jako koszt zgodnie z MSSF. Szczegóły dotyczące rozliczenia przychodów i kosztów z umów o usługę budowlaną za rok obrotowy zostały przedstawione w notach 11.24.6 i 14 niniejszego sprawozdania finansowego.

Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Spółka tworzy rezerwę na karę umowną z tytułu nieterminowej realizacji umowy, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy i opóźnienie to powstało z winy Spółki, jako wykonawcy umowy. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za dany okres opóźnienia. Szczegóły dotyczące wartości oszacowanych w ten sposób rezerw zostały zaprezentowane w nocie 14 dodatkowych informacji i objaśnień.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

Na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego Spółka ocenia czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika należności lub grupy aktywów finansowych. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. W szczególności kwestia wartości godziwej/odzyskiwalnej należności od podmiotów powiązanych znajdujących się w procesie upadłości została szeroko opisana w nocie 46.

Rozpoznanie aktywa finansowego (należności) w wyniku utraty kontroli nad jednostką zależną

W wyniku utraty kontroli nad jednostką zależną, o której szerzej mowa w nocie 46 Spółka rozpoznała w sprawozdaniu z sytuacji finansowej za 2012 rok należność, która na moment początkowego ujęcia została wyceniona do wartości godziwej tj. w wartości bieżącej spodziewanych wpływów. Wycena ta została przeprowadzona przy zastosowaniu określonych założeń, takich jak szacowany okres dyskontowania, szacowana kwota wpływu, szacowana stopa dyskontowa. Biorąc pod uwagę niepewność w zakresie dochodzenia przez Spółkę wierzytelności z tytułu zwrotu ceny zapłaconej za akcje ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A., oszacowanie poziomu parametrów do wyceny analizowanej należności, w szczególności na potrzeby początkowej jej wyceny było utrudnione i obciążone niepewnością co do realizacji przyjętych szacunków.

Wycena należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym

Mając na uwadze toczący się proces upadłości układowej jednostki powiązanej, o którym szerzej mowa w nocie 46 oraz aktualne propozycje układowe, które na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze zatwierdzone, Zarząd Spółki dokonał aktualizacji wyceny należności, opisanej w podpunkcie „*Rozpoznanie aktywa finansowego (należności) w wyniku utraty kontroli nad jednostką zależną*” w oparciu o nowe założenia, tj. wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do RAFAKO S.A. biorąc pod uwagę propozycje układowe PBG S.A. w upadłości układowej zakładające spłatę w wysokości 500 tysięcy złotych oraz 80-procentową redukcję wierzytelności powyżej 500 tysięcy złotych (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany pierwszy termin wpływu środków pieniężnych z pięcioletniego okresu spłaty, oszacowany przez Zarząd RAFAKO S.A. na 30 czerwca 2016 roku.

7.3. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości MSSF różnią się od MSSF UE. Spółka skorzystała z możliwości, występującej w przypadku stosowania Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonych przez UE, zastosowania KIMSF 21 dopiero od okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2015 roku natomiast zmian do MSSF 2 oraz zmian do MSSF 3 będących częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2010-2012 od okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Spółka zastosowała MSSF według stanu obowiązującego dla sprawozdań finansowych za rok rozpoczynający się 1 stycznia 2014 roku.

7.4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych polskich („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

8. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości (istotne zasady (polityka) rachunkowości)

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów oraz nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2014 roku:

- *MSSF 11 Wspólne ustalenia umowne i MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólne przedsięwzięcia*

MSSF 11 obejmuje temat wspólnych ustaleń umownych. Wprowadza dwie kategorie wspólnych ustaleń umownych: wspólne działania i wspólne przedsięwzięcia oraz odpowiednie dla nich metody wyceny.

Zastosowanie standardu może skutkować zmianą metody wyceny dla wspólnych ustaleń umownych (np. przedsięwzięcia wcześniej klasyfikowane jako wspólnie kontrolowane jednostki i wyceniane metodą proporcjonalną, mogą być obecnie zaklasyfikowane, jako wspólne przedsięwzięcia, a tym samym wyceniane metodą praw własności).

MSR 28 został zmieniony i zawiera wytyczne dla stosowania metody praw własności dla wspólnych przedsięwzięć.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- *MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach*

Standard MSSF 12 zawiera szereg ujawnień w zakresie zaangażowania jednostki w podmioty zależne, stowarzyszone czy wspólne przedsięwzięcia. Zastosowanie standardu może skutkować szerszymi ujawnieniami w sprawozdaniu finansowym, m.in.:

- kluczowych informacji finansowych, w tym ryzyka związanych z przedsięwzięciami Grupy
- ujawnienie udziału w niekonsolidowanych jednostkach specjalnych i ryzyka związane z takimi przedsięwzięciami,
- informacji o każdym przedsięwzięciu, w którym istnieją istotne udziały niekontrolujące
- ujawnienie istotnego osądu i założeń przyjętych przy klasyfikacji poszczególnych przedsięwzięć, jako jednostki zależne, współzależne czy stowarzyszone.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- *Jednostki inwestycyjne - zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 27*

Zmiany wprowadzają pojęcie jednostek inwestycyjnych, które zwolniono z obowiązku konsolidacji jednostek zależnych, a które po zmianach dokonują wyceny swoich jednostek zależnych w wartości godziwej przez zysk lub stratę.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- *Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych - zmiany do MSR 32*

Zmiany wprowadzone do MSR 32 doprecyzowują pojęcie i konsekwencje ważnego tytułu prawnego do kompensaty składnika aktywów finansowych i zobowiązania finansowego oraz doprecyzowuje kryteria kompensowania dla systemów rozliczeń brutto (takich jak izby rozliczeniowe).

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- *Ujawnienia dotyczące wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych - zmiany do MSR 36*

Zmiany te usunęły niezamierzone konsekwencje MSSF 13 dotyczące ujawnień wymaganych zgodnie z MSR 36. Ponadto, zmiany te wprowadzają dodatkowe ujawnienia wartości odzyskiwalnej dla aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU), dla których została rozpoznana lub odwrócona utrata wartości w danym okresie, gdy wartość użytkowa odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową ani wyniki działalności Spółki.

- *Odnowienie instrumentów pochodnych i kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń - zmiany do MSR 39)*

Zmiany do MSR 39 dotyczą stosowania rachunkowości zabezpieczeń po odnowieniu (nowacji) instrumentów pochodnych i zwalniają z konieczności zaprzestania stosowania rachunkowości zabezpieczeń, gdy nowacja spełnia określone kryteria, określone w MSR 39.

Zastosowanie tych zmian nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności Spółki, ani też na zakres informacji prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Spółki.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

9. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 *Instrumenty Finansowe* (opublikowano dnia 24 lipca 2014) mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- KIMSF 21 *Opłaty publiczne* (opublikowano dnia 20 maja 2013) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2014 roku lub później, w UE mający zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 17 czerwca 2014 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 *Programy określonych świadczeń: Składki pracownicze* (opublikowano dnia 21 listopada 2013) – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2010-2012* (opublikowano dnia 12 grudnia 2013) – niektóre ze zmian mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2011-2013* (opublikowano dnia 12 grudnia 2013) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, w UE mające zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2015 roku lub później,
- MSSF 14 *Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe* (opublikowano dnia 30 stycznia 2014) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – nie podjęto decyzji odnośnie terminu, w którym EFRAG przeprowadzi poszczególne etapy prac prowadzących do zatwierdzenia niniejszego standardu - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSSF 11 *Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności* (opublikowano dnia 6 maja 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSR 16 oraz MSR 38 *Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji* (opublikowano dnia 12 maja 2014) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- MSSF 15 *Przychody z tytułu umów z klientami* (opublikowano dnia 28 maja 2014) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2017 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSR 16 i MSR 41 *Rolnictwo: rośliny produkcyjne* (opublikowano dnia 30 czerwca 2014) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSR 27 *Metoda praw własności w jednostkowym sprawozdaniu finansowym* (opublikowano dnia 12 sierpnia 2014) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 *Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* (opublikowano dnia 11 września 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- *Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2012-2014* (opublikowano dnia 25 września 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 *Jednostki inwestycyjne: Zastosowanie wyjątku dotyczącego konsolidacji* (opublikowano dnia 18 grudnia 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE,

- Zmiany do MSR 1 *Ujawnienia* (opublikowano dnia 18 grudnia 2014) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego wejście w życie powyższych standardów, zmian oraz interpretacji jak również ich wpływ na informacje finansowe będący skutkiem zastosowania powyższych standardów, zmian bądź interpretacji po raz pierwszy jest w trakcie analizy przez Zarząd Spółki.

10. Zmiana szacunków

W roku zakończonym 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka dokonała weryfikacji i aktualizacji szacunków w istotnych obszarach, które zostały opisane w nocie 7.2.

11. Istotne zasady rachunkowości

11.1. Wycena do wartości godziwej

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- Poziom 2 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- Poziom 3 – Techniki wyceny dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość).

Zastosowanie MSSF 13 nie miało wpływu na sytuację finansową, wyniki działalności, ani też na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym Spółki.

Podsumowanie istotnych zasad rachunkowości dotyczących wyceny do wartości godziwej.

Zarząd określa zasady i procedury dotyczące zarówno systematycznego wyceniania do wartości godziwej np. nieruchomości inwestycyjnych oraz nienotowanych aktywów finansowych, jak i wycen jednorazowych np. w przypadku aktywów przeznaczonych do sprzedaży w działalności zaniechanej.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Spółka ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

11.2. Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą pomiaru i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od należności z tytułu dostaw i usług w przychodach ze sprzedaży, zrealizowane oraz naliczone różnice kursowe od zobowiązań z tytułu dostaw i usług w koszcie wytworzenia lub w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające z przeliczenia aktywów i zobowiązań niepieniężnych ujmowanych w wartości godziwej są ujmowane zgodnie z ujęciem zysku lub straty z tytułu zmiany wartości godziwej (czyli odpowiednio w innych całkowitych dochodach lub w zysku lub stracie w zależności od tego gdzie ujmowana jest zmiana wartości godziwej).

Kursy walutowe przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
USD	3,5072	3,0120
EUR	4,2623	4,1472
GBP	5,4648	4,9828
CHF	3,5447	3,3816
SEK	0,4532	0,4694
TRY	1,5070	1,4122

11.3. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to środki trwałe:

- utrzymywane przez jednostkę w celu wykorzystania ich w procesie produkcyjnym lub przy dostawach towarów i świadczenia usług, w celach administracyjnych lub w celu oddania do używania innym podmiotom na podstawie umowy najmu, a nie stanowiące nieruchomości inwestycyjnych,
- którym towarzyszy oczekiwanie, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden rok,
- w stosunku do których istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska przyszłe korzyści ekonomiczne związane ze składnikiem majątku,
- cenę nabycia lub koszt wytworzenia składnika aktywów przez jednostkę można wycenić w wiarygodny sposób.

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Spółka dokonała wyceny części środków trwałych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt na dzień 1 stycznia 2004 roku, który jest dniem przejścia na stosowanie MSSF.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia lub koszt wytworzenia środka trwałego pomniejszone o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje, gdy składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja środków trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania środka trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunty, prawa wieczystego użytkowania	–	–
Budynki i budowle	od 1,54 % do 50,00 %	od 2 do 65 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	od 3,33 % do 50,00%	od 2 do 30 lat
Urządzenia biurowe	od 10,00 % do 50,00%	od 2 do 10 lat
Środki transportu	od 6,67 % do 50,00 %	od 2 do 15 lat
Komputery	od 14,29 % do 50,00 %	od 2 do 7 lat

Do rzeczowych aktywów trwałych Spółka zalicza prawo wieczystego użytkowania gruntów. Ze względu na brak przesłanek wskazujących na cofnięcie lub brak możliwości odnowienia prawa wieczystego użytkowania działek gruntów położonych głównie na terenie zakładów produkcyjnych jednostek, podjęto decyzję o zakwalifikowaniu ww. prawa jako składnika rzeczowych aktywów trwałych niepodlegających amortyzacji tak jak w przypadku gruntów.

Jeżeli przy sporządzaniu sprawozdania finansowego zaistniały okoliczności, które wskazują na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem ewentualnej utraty wartości. Jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów bądź ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których te aktywa należą jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna odpowiada wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.

Przy ustalaniu wartości użytkowej, szacowane przyszłe przepływy pieniężne są dyskontowane do wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ryzyka związanego z danym składnikiem aktywów. W przypadku składnika aktywów, który nie generuje wpływów pieniężnych w sposób znacząco samodzielny, wartość odzyskiwalna jest ustalana dla ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego ten składnik należy. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat w kategorii kosztów, która odpowiada funkcji danego składnika aktywów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku okresu, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Na koniec każdego roku obrotowego Spółka przeprowadza weryfikację środków trwałych pod kątem utraty wartości, przyjętego okresu ekonomicznej użyteczności oraz zastosowanej metody amortyzacji i, w razie konieczności, dokonuje stosowych korekt księgowych, mających wpływ na okres bieżący lub lata przyszłe. Jeżeli Spółka dokonuje remontu środka trwałego, który spełnia kryteria jego ujmowania w wartości aktywów, wówczas koszt remontu jest ujmowany jako składnik rzeczowych aktywów trwałych.

11.4. Wartości niematerialne

Aktywa niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają kryteria rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia aktywów niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Na dzień 1 stycznia 2004 roku Spółka dokonała wyceny części wartości niematerialnych według wartości godziwej i uznała tę wartość za zakładany koszt dla potrzeb MSSF 1.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Z wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez jednostkę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w ciężar rachunku zysków i strat za ten rok, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku roku obrotowego.

Do wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosuje się metodę liniową amortyzacji.

Okres amortyzacji wartości niematerialnych wynosi od 2 do 10 lat.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie jego wysięgowania.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone.	2 – 5 lat
Wykorzystana metoda	Amortyzowane przez okres umowy (5-10 lat) - metodą liniową	Amortyzowane metodą liniową.
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki o wystąpieniu utraty wartości.	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych z bilansu są kalkulowane jako różnica pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

11.5. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki

- sumy:
 - (i) przekazanej zapłaty,
 - (ii) kwoty wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
 - (iii) w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej.
- nad wartością godziwą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Spółce, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 *Segmenty operacyjne*.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

11.6. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazane są według kosztu historycznego po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości.

11.7. Leasing

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane w zysku lub stracie, chyba że spełnione są wymogi kapitalizacji.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty operacyjne w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane jako koszt w okresie, w którym stają się należne.

11.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmuje się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w zysku lub stracie. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

11.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, są częścią ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są ujmowane jako koszt finansowy okresu.

11.10. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonuje się formalnego oszacowania wartości odzyskiwalnej. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

11.11. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to notowane na aktywnym rynku aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- a) jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - i. nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - ii. częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - iii. instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
- b) został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowo); lub (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane. Na dzień 31 grudnia 2013 roku do kategorii aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Spółka zaliczyła akcje i udziały spółek notowanych na giełdzie.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

W sytuacji, gdy Spółka:

- posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz
- zamierza rozliczyć się w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie

składnik aktywów finansowych i zobowiązanie finansowe kompensuje się i wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto.

Porozumienie ramowe opisane w MSR 32.50 nie stanowi podstawy do kompensaty, jeżeli nie zostaną spełnione obydwa kryteria opisane powyżej.

11.12. Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

11.12.1. Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez odpis aktualizujący. Kwotę straty ujmuje się w wyniku okresu.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

11.12.2. Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

11.12.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i odsetki) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Nie można ujmować w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w zysku lub stracie.

11.13. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i ich grupy do sprzedaży uznaje się za przeznaczone do sprzedaży, w sytuacji gdy ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Ten warunek może być spełniony tylko, kiedy wystąpienie transakcji sprzedaży jest wysoce prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu dokonania klasyfikacji. Aktywa trwałe sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

11.14. Pochodne instrumenty finansowe i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to przede wszystkim kontrakty walutowe typu forward. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe są wyceniane do wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa finansowe, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania finansowe – gdy ich wartość jest ujemna.

Mając na uwadze charakter zabezpieczeń oraz powiązanie z transakcjami zabezpieczanymi, pomimo braku zasad rachunkowości zabezpieczeń, wynik na realizacji oraz wycenie pochodnych instrumentów finansowych stanowiących ekonomiczne zabezpieczenie transakcji zakupu i sprzedaży oraz nie mający charakteru spekulacyjnego, koryguje odpowiednio przychody ze sprzedaży lub koszt własny sprzedanych produktów.

11.15. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Materiały zakupione w celu wykorzystania do produkcji, które w momencie zakupu w jednoznaczny sposób identyfikuje się z realizowaną umową o usługę budowlaną, bądź innymi umowami o dostawę lub świadczenie usług wycenia się w ciągu roku obrotowego metodą szczegółowej identyfikacji poszczególnych cen zakupu dla konkretnej umowy. Na dzień bilansowy materiały wycenia się zgodnie z zasadami wyceny umów o usługę budowlaną (MSR 11), tj. wartość oraz koszty związane z nabyciem tych materiałów ujmuje się w koszcie wytworzenia.

Zużycie pozostałych materiałów jest ujmowane w koszcie wytworzenia wg metody FIFO.

Zapasy są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania. Kwotę odpisów wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do uzyskania oraz wszelkie straty w zapasach ujmuje się jako koszt okresu, w którym odpis lub strata miały miejsce.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

11.16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, za wyjątkiem sytuacji, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, z uwzględnieniem odpisu na utratę wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych – zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Wycena należności związana z odwracaniem dyskonta w związku z upływem czasu jest ujmowana jako przychody finansowe.

Pozostałe należności obejmują w szczególności zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów.

Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w bilansie odrębną pozycję.

11.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują w szczególności środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów. W przypadku występowania kredytów w rachunkach bieżących stanowiących element zarządzania gotówką, z uwzględnieniem zapisów MSR 7, saldo środków pieniężnych prezentuje się w rachunku przepływów pieniężnych po pomniejszeniu o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

11.18. Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy w sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Spółki. Zadeklarowane, lecz nie wniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wkłady na poczet kapitału – jako wielkość ujemną. Akcje własne ujmuje się jako odrębną kategorię kapitału własnego ze znakiem ujemnym.

11.19. Rezerwy

Spółka tworzy rezerwy wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w zysku lub stracie po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi przyszłe zobowiązania się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

11.20. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku naliczania odpisu oraz w wyniku rozliczania metodą efektywnej stopy procentowej.

11.21. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane, ze względu na spełnienie określonych warunków, do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w wyniku okresu jako koszty lub przychody finansowe.

Inne zobowiązania finansowe, niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania obejmują w szczególności zobowiązania z tytułów publiczno-prawnych oraz wynagrodzeń. Pozostałe zobowiązania ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

11.22. Świadczenia pracownicze

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania, pracownicy Spółki mają prawo do nagród jubileuszowych po przepracowaniu określonej liczby lat oraz do odpraw emerytalnych/ rentowych w momencie przechodzenia na emeryturę/rentę.

Zgodnie z wewnętrznymi regulacjami jednostki dokonują również odpisów na ZFŚS dla wywodzących się z nich emerytów.

Spółka uznaje koszty z tych tytułów na bazie memoriałowej.

Wysokość nagrody uzależniona jest od stażu pracy i przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Pracownicy otrzymują również jednorazowe wypłaty z tytułu przejścia na emeryturę. Odprawy rentowe przysługują pracownikom, którzy nabyli trwałą niezdolność do pracy. Wielkość wypłat zależy od stażu pracy oraz przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Spółka ujmuje rezerwę z tytułu odpraw emerytalnych, odpraw rentowych, odpisów na ZFŚS i nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Według MSR 19 nagrody jubileuszowe są innymi długoterminowymi świadczeniami pracowniczymi, natomiast odprawy emerytalne, odprawy rentowe oraz odpisy na ZFŚS są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczona przez niezależnego aktuarium. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do końca okresu sprawozdawczego. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Wycena aktuarialna świadczeń długo- i krótkoterminowych dokonywana jest nie rzadziej niż na koniec każdego roku obrotowego.

Ponowna wycena zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczących programów określonych świadczeń obejmująca zyski i straty aktuarialne ujmowana jest w innych całkowitych dochodach i nie podlega późniejszej reklasyfikacji do zysku lub straty.

11.23. Podatki

11.23.1. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w wyniku okresu obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalone przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych ewentualne korekty rozliczeń podatkowych za lata ubiegłe oraz zmianę stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonej nierozliczanej z kapitałem własnym.

11.23.1.1. Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

11.23.1.2. Podatek odroczonej

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej podatek odroczonej jest tworzony w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczonej ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczonej powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania niemającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji niestanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego weryfikuje się na każdy dzień bilansowy. Spółka obniża wartość bilansową składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają weryfikacji na każdy dzień bilansowy i ujmowane są w takim zakresie, w jakim prawdopodobne staje się, że przyszły dochód do opodatkowania pozwoli na ich zrealizowanie.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Aktywa z tytułu podatku dochodowego wykazywane są tylko wtedy, gdy ich realizacja jest prawdopodobna.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub co do których proces legislacyjny zasadniczo się zakończył na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą; w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

11.23.2. Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część należności lub zobowiązań.

11.24. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

11.24.1. Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Do przychodów zalicza się kwoty należne za sprzedane wyroby gotowe, towary, materiały oraz pozostałe usługi dotyczące działalności podstawowej ustalone w oparciu o cenę netto, po skorygowaniu o udzielone rabaty i upusty oraz o podatek akcyzowy.

11.24.2. Świadczenie usług

Przychody z wykonania niezakończonych usług długoterminowej w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego – po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w ubiegłych okresach sprawozdawczych – ustala się proporcjonalnie do stopnia jej realizacji, jeżeli stopień ten można ustalić w sposób wiarygodny. W zależności od rodzaju transakcji stopień zaawansowania realizacji usługi można ustalić w oparciu o następujące metody:

- pomiary wykonanych prac,
- procentowe ujęcie wykonanych prac na dany dzień w stosunku do całości prac, które mają być wykonane lub
- stosunek kosztów poniesionych na dany dzień do całkowitych szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania zlecenia.

Do kosztów poniesionych na dany dzień zalicza się jedynie te koszty, które dotyczą usług wykonanych do tego dnia. Jedynie koszty dotyczące usług już wykonanych lub usług, które mają być wykonane, zalicza się do całkowitych szacowanych kosztów transakcji.

Jeżeli wyniku kontraktu nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które jednostka spodziewa się odzyskać.

11.24.3. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

11.24.4. Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy do ich otrzymania.

11.24.5. Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

11.24.6. Umowy o usługi budowlane

Umowy o usługi budowlane to kontrakty handlowe związane z podstawową działalnością operacyjną Spółki, których przedmiotem jest budowa składnika aktywów lub zespołu aktywów, które są ze sobą ściśle powiązane lub wzajemnie zależne pod względem projektowym, technologicznym lub ze względu na ich funkcję użytkową czy ostateczne przeznaczenie lub sposób użytkowania. Większość umów zawieranych jest w cenach stałych i jest rozliczanych zgodnie z metodą stopnia zaawansowania kontraktu.

Przychody całkowite z umowy zawierają początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie oraz zmiany dokonywane w trakcie wykonywania umowy, roszczenia oraz premie.

Zmiany w przychodach z umowy są uwzględniane, jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że odbiorca zaakceptuje zmiany i kwoty przychodów wynikające z tych zmian, oraz wartość tych przychodów może być wiarygodnie wyceniona. Przychody z umowy wycenia się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty.

Na całkowity koszt umowy składają się koszty, które bezpośrednio lub z wykorzystaniem racjonalnych metod alokacji można przyporządkować do konkretnej umowy oraz inne koszty, którymi, zgodnie z warunkami umowy, można obciążyć zamawiającego.

Skutki zmian szacunków przychodów lub kosztów związanych z umową oraz skutki zmian szacunków wyników umowy ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowej zgodnie z MSR 8 (Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów). Zmienione szacunki stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiły zmiany, oraz w okresach następnym.

Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji umowy, po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

11.24.7. Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

11.25. Zysk netto na jedną akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji Spółki w danym okresie sprawozdawczym. Spółka nie prezentuje rozwodnionego zysku/straty na akcję, ponieważ nie występują rozwadniające potencjalne akcje zwykłe.

12. Segmenty operacyjne

Spółka działa w jednym segmencie rynku, tj. segmencie „Obiekty energetyczne i ochrony środowiska”. Zarząd Spółki dokonuje oceny działalności Spółki na podstawie jej sprawozdania finansowego.

13. Sezonowość lub cykliczność działalności Spółki

Działalność Spółki nie cechuje się sezonowością ani cyklicznością istotnie wpływającą na wynik finansowy.

14. Informacje dotyczące umów o usługę budowlaną

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek kosztów poniesionych do sumy szacowanych kosztów niezbędnych do zrealizowania umowy.

Poniższa tabela przedstawia skutki wyceny umów o usługę budowlaną, w tym przychody oraz koszty realizowanych umów w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku oraz dnia 31 grudnia 2013 roku, jak również kwoty należne zamawiającym oraz kwoty należne od zamawiających z tytułu prac wynikających z realizowanych umów na podane powyżej daty.

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Poniesione koszty umów (narastająco)	2 785 090	2 106 443
Ujęte zyski pomniejszone o ujęte straty (narastająco)	156 277	121 752
Przychody z umowy obliczone wg stopnia zaawansowania wykonania umowy (narastająco)	2 941 367	2 228 195
Należności uwarunkowane wykonaniem umowy (faktury częściowe narastająco)	2 874 767	2 159 567
Kwota brutto należna Zamawiającym z tytułu prac wynikających z umowy (pasywa), w tym:	(161 446)	(109 337)
- zaliczki otrzymane (zobowiązania z tytułu zaliczek)	(55 585)	(103 103)
- korekta wartości zaliczek z tytułu kwot należnych od Zamawiających	19 998	83 993
- kwota brutto należna zamawiającym z tytułu wyceny kontraktów	(125 859)	(90 227)
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną, w tym:	239 735	160 758
- kwota brutto należna od Zamawiających z tytułu prac wynikających z umowy (aktywo)	210 494	160 758
- koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie	29 241	-
Rezerwa na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych	(1 946)	(50 192)
Rezerwa na straty wynikające z umów	(36 087)	(35 704)

Spółka każdorazowo analizuje umowy pod kątem potencjalnych strat, które ujmowane są bezzwłocznie jako koszt zgodnie z MSR 11.36. W ramach wyceny umów o usługę budowlaną, zgodnie z MSR 11.11-15 Spółka uwzględnia odpowiednio szacunki kar z tytułu opóźnień w realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych. Szacunki wielkości kar prowadzone są w oparciu o dokumentację źródłową dotyczącą stwierdzonych opóźnień w realizacji prac lub problemów dotyczących gwarantowanych parametrów technicznych, w oparciu o założenia umowne oraz szacunek kierownictwa dotyczący ryzyka ich wystąpienia. Poziom szacowanego ryzyka uzależniony jest w znacznej części od czynników zewnętrznych będących częściowo poza kontrolą i może ulec zmianie w kolejnych okresach. Realizacja części kontraktów, w odniesieniu do których rozpoznano rezerwę na kary z tytułu nieterminowej realizacji umów lub niedotrzymania gwarantowanych parametrów technicznych, obarczona jest ryzykiem powstania sporu, który w ocenie Spółki rodzi ryzyko o nieokreślonych konsekwencjach.

Znaczący spadek stanu rezerw z tytułu kar umownych był spowodowany głównie zawarciem porozumienia ze znaczącym Klientem, na mocy którego jednostka dominująca została zwolniona z obowiązku zapłaty kar umownych w zamian za przedłużenie okresu gwarancji.

W pozycji „Koszty pozyskania kontraktów i pozostałe koszty kontraktów rozliczane w czasie” Spółka ujmuje rozliczenia międzyokresowe kosztów pozyskania kontraktów oraz kosztów gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych związanych z realizacją kontraktów.

Informacje dotyczące kluczowych kontraktów realizowanych przez Spółkę

Projekt Opole

W lutym 2012 roku Spółka jako lider Konsorcjum (RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A.) podpisała umowę z firmą PGE Elektrownia Opole S.A. (obecnie PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. – „Zamawiający”), o wartości 9,4 mld złotych, której przedmiotem jest zaprojektowanie, dostawa, wykonanie prac budowlanych, montaż, uruchomienie i wszystkie związane z tym procesem usługi, wykonane na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz nr 6 w Elektrowni Opole wraz z urządzeniami i wyposażeniem,

jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami. W/w Konsorcjum o wskazany projekt konkurowało m.in. ze spółką Alstom Power Sp. z o.o. (dalej „Alstom”).

Począwszy od drugiej połowy 2011 roku pomiędzy spółkami Grupy RAFAKO oraz spółkami Grupy Alstom doszło do powstania wzajemnych roszczeń związanych z wspólnie realizowanymi projektami, o których Spółka informowała w poprzednich raportach.

W dniu 15 października 2013 roku podpisano ugodę pomiędzy spółkami z Grupy Alstom a RAFAKO S.A., która kompleksowo uregulowała:

- zasady rozliczeń finansowych,
- zrzeczenie się wzajemnych roszczeń pomiędzy RAFAKO S.A. oraz Grupą Alstom,
- zakres współpracy pomiędzy stronami w ramach projektów realizowanych przez RAFAKO S.A.

Kluczowe postanowienia ostatecznej Ugody:

- Spółki z Grupy Alstom zobowiązane zostały do dokonania zapłaty na rzecz RAFAKO S.A. kwoty 43,5 miliona euro,
- RAFAKO S.A. oraz Grupa Alstom zrzekły się dotychczasowych wzajemnych roszczeń związanych z projektami Karlsruhe, Westfalen i Bełchatów, oraz wycofały pozwy oraz wnioski o arbitraż złożone w związku z wskazanymi sporami,
- RAFAKO S.A. zobowiązało się do współpracy z Grupą Alstom w związku z Kontraktem Opole w tym do podzlecenia na rzecz Grupy Alstom 100% zakresu prac przypadających na Spółkę zgodnie z Kontraktem Opole. Szczegółowe zasady współpracy oraz zakres prac zleconych na rzecz Grupy Alstom uregulowany został w Porozumieniu zawartym w dniu 25 października 2013 roku pomiędzy Alstom, Konsorcjum firm: RAFAKO S.A., Polimex-Mostostal S.A., Mostostal Warszawa S.A., PGE oraz spółkami celowymi każdego z konsorcjantów (SPV).

Wycofanie wszystkich pozwów i zawarcie ugody oraz zapłata środków pieniężnych wynikająca z zawartego porozumienia zamknęła wszystkie rozliczenia, spory, kwestie kar i roszczeń pomiędzy RAFAKO S.A., a spółkami Grupy Alstom w związku z powyżej opisanymi projektami.

W dniu 11 października 2013 roku Konsorcjum zawarło z Zamawiającym aneks do Umowy, w którym do listy podwykonawców dopisana została spółka Alstom.

RAFAKO S.A. zleciło swojej spółce zależnej tj. E001RK Sp. z o.o. („SPV-Rafako”) jako podwykonawcy realizację 100% zakresu prac i usług związanych z budową bloków w Elektrowni Opole. Wynagrodzenie SPV-Rafako za realizację prac i usług zostało określone na poziomie 3,96 mld złotych.

SPV-Rafako zawarła z Alstom umowę podwykonawczą, na mocy której SPV-Rafako powierzyła Alstom 100% zakresu prac i usług wchodzących w zakres prac Spółki w ramach Projektu Opole. Alstom przejął wszelką odpowiedzialność za realizację kontraktu wobec Zamawiającego.

Do dnia 31 grudnia 2014 roku doszło do podpisania z Alstom jednej umowy z jednostką zależną ENERGOTECHNIKĄ ENGINEERING Sp. z o.o. na wykonanie określonego zakresu dokumentacji.

Zasady rozliczania kontraktu Opole:

Prezentacja przychodów i kosztów wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów Spółki.

Wartość rozrachunków wynikających z tego kontraktu nie ma wpływu na wartości zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółki.

Płatności wynikające z kontraktu, po spełnieniu warunków płatności są dokonywane przez Klienta bezpośrednio na rzecz Alstom.

Wpływ realizacji Projektu Opole na wyniki RAFAKO S.A. może mieć miejsce w sytuacji, gdy Spółka stanie się podwykonawcą Alstom w zakresie zaprojektowania i budowy tzw. wyspy kotłowej obejmującej kocioł, odsiarczanie, odpylanie, odazotowanie i wszelkie urządzenia związane z pracą tych obiektów – podstawowy zakres działalności Spółki.

Projekt Jaworzno

W dniu 24 stycznia 2013 roku Spółka otrzymała zawiadomienie od firmy TAURON Wytwarzanie S.A. („Zamawiający”) o wyborze oferty złożonej przez Konsorcjum firm: RAFAKO S.A. (Lider Konsorcjum) i MOSTOSTAL WARSZAWA S.A. w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym w trybie negocjacji z ogłoszeniem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w TAURON Wytwarzanie S.A. – Budowę bloku energetycznego o mocy 800 – 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II – w zakresie: kocioł parowy, turbozespół, budynek główny, część elektryczna i AKPiA bloku”. Cena oferty wynosi około 5,4 mld złotych brutto. W dniu 4 sierpnia 2013 roku dokonano zmiany umowy konsorcjum realizującego Projekt Jaworzno – główna zmiana dotyczyła przejęcia przez RAFAKO S.A. 99,99% prac w ramach Projektu (Mostostal Warszawa 0,01%) i tym samym zmiany podziału wynagrodzenia należnego każdemu z partnerów konsorcjum odpowiednio do udziału w realizowanych pracach. W związku z zawarciem Zmienionej Umowy Konsorcjum strony zawarły także w dniu 4 sierpnia 2013 roku umowę dodatkową oraz Porozumienie Dodatkowe w dniu 27 lutego 2014 roku wraz z Aneksami Nr1 i Porozumieniem Rozliczającym zawartymi 15 kwietnia 2014 roku, które określają warunki handlowe, na jakich strony uzgodniły nowe zasady współpracy na Projekcie Jaworzno, w tym wynagrodzenie należne Mostostal Warszawa za zmniejszenie jego udziału w wynagrodzeniu i zakresie prac na Projekcie Jaworzno.

Zasady rozliczania Projektu Jaworzno:

Na potrzeby realizacji Projektu została utworzona spółka celowa (E003B7 Sp. z o.o.), której RAFAKO S.A. podzleciła około 90% zakresu prac Projektu; pozostałe 10% pozostaje w bezpośredniej realizacji RAFAKO S.A. (o wartości około 447 milionów złotych; w tym zaprojektowanie tzw. wyspy kotłowej oraz dostawa części ciśnieniowych kotła i instalacji odpylania).

RAFAKO S.A. oraz E003B7 Sp. z o.o. na potrzeby realizacji Projektu zawarły umowy z podmiotami finansowymi, na mocy których otrzymały gwarancje bankowe/ubezpieczeniowe o łącznej wartości 523 miliony złotych niezbędne do realizacji tego projektu, jednocześnie ustanowione zostały zabezpieczenia na majątku obu podmiotów jako zabezpieczenie dla tych instrumentów.

RAFAKO S.A. nie przewiduje wypłaty dywidendy ze spółki E003B7 Sp. z o.o. do zakończenia realizacji projektu Jaworzno.

RAFAKO S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym kompensuje przychody i koszty oraz rozrachunki dotyczące realizacji Projektu powstałe pomiędzy RAFAKO S.A. a spółką celową. RAFAKO S.A. ujmuje w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jedynie przychody i koszty dotyczące jej zakresu prac, czyli 10% zakresu prac na Projekcie Jaworzno. W sprawozdaniu jednostkowym nie są ujmowane przychody i koszty dotyczące części realizowanej przez spółkę celową E003B7 sp. z o.o. – ta część jest prezentowana w jednostkowym sprawozdaniu E003B7 Sp. z o.o. oraz w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej RAFAKO.

RAFAKO S.A. jako lider Konsorcjum wystawia faktury na pełny zakres prac na rzecz Zamawiającego; płatności z tytułu realizacji kontraktu są przekazywane bezpośrednio na rzecz Spółki celowej oraz kluczowych podwykonawców i poddostawców (Siemens S.A.). Zapłata za zakres prac zrealizowany przez RAFAKO S.A. jest dokonywana przez spółkę celową.

14.1. Rezerwa na straty wynikające z umów o usługę budowlaną

Spółka tworzy rezerwy na przewidywane straty na kontraktach zgodnie z metodologią opisaną w nocie 11.24.6. Jeśli na podstawie analizy wyniku, iż szacunkowe koszty całkowite kontraktu przewyższą wiarygodne przychody z kontraktu (tzn. całkowity wynik na kontrakcie będzie stratą), wtedy cała strata na kontrakcie rozpoznawana jest w danym okresie sprawozdawczym.

	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
Początek okresu	35 704	31 749
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	17 338	25 191
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy na zobowiązanie	(16 955)	(21 236)
Koniec okresu	<u>36 087</u>	<u>35 704</u>
Krótkoterminowe na dzień	36 087	35 704
Długoterminowe na dzień	–	–
	<u>36 087</u>	<u>35 704</u>

14.2. Rezerwa na koszty z tytułu nieterminowej realizacji umów

Spółka tworzy rezerwę na karę umowną, jeżeli występuje istotne prawdopodobieństwo naliczenia kary za niedotrzymanie zapisanych w umowie i objętych karą parametrów technicznych lub jeśli w związku z realizacją danej umowy zostały naruszone dobra osób trzecich. Wysokość rezerwy wynika z zapisanej w danej umowie wartości kary za niedotrzymanie parametr techniczny lub z możliwej do oszacowania wartości zobowiązania wobec osób trzecich.

	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
Początek okresu	50 192	64 584
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	7 457	28 895
Rozwiązanie/wykorzystanie rezerwy na zobowiązanie	(55 703)	(43 287)
Koniec okresu	<u>1 946</u>	<u>50 192</u>
Krótkoterminowe na dzień	1 946	50 192
Długoterminowe na dzień	–	–
	<u>1 946</u>	<u>50 192</u>

W 2014 Spółka dokonała rozwiązania/wykorzystania rezerw z tytułu kar umownych na łączną kwotę 55 703 tysiące złotych, co było spowodowane głównie rozwiązaniem rezerwy na karę z tytułu nieterminowej realizacji umowy dla jednego z Klientów na kwotę 28 359 tysięcy złotych oraz wykorzystaniem rezerwy na nieterminową realizację umów w kwocie 13 445 tysięcy złotych.

15. Przychody i koszty

15.1. Przychody ze sprzedaży produktów i usług

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów	1 096 405	698 823
- w tym od jednostek powiązanych	670	12 569
Przychody netto ze sprzedaży usług	58 163	45 736
- w tym od jednostek powiązanych	108	69
Wynik na realizacji instrumentów pochodnych	-	(34)
Wynik na wycenie instrumentów pochodnych	-	(53)
Kary umowne	(13 445)	(7 477)
Zrealizowane różnice kursowe dotyczące należności z tytułu dostaw i usług	(753)	(2 769)
Różnice kursowe dotyczące wyceny należności z tytułu dostaw i usług	1 350	2 344
Przychody netto ze sprzedaży produktów i usług, razem	1 141 720	736 570
- w tym od jednostek powiązanych	778	12 638

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku Spółka uzyskała 1 141 720 tysięcy złotych przychodów ze sprzedaży produktów i usług, tj. o 405 150 tysięcy złotych więcej niż w analogicznym okresie 12 miesięcy 2013 roku. Wzrost wartości przychodów ze sprzedaży w 2014 roku wynikał głównie:

- z wyższego niż w 2013 roku kosztowego zaangażowania realizowanych kontraktów, co przede wszystkim było następstwem różnego etapu realizacji, na którym znajdowały się na dzień 31 grudnia danego roku kontrakty wchodzące w skład portfela realizowanych umów w 2013 i 2014 roku;
- z wyższej, średnioważonej marży rozliczonej na realizowanych kontraktach w 2014 roku w porównaniu z marżą zarejestrowaną w 2013 roku.

Wzrost sprzedaży nastąpił na rynku krajowym, przy równoczesnym spadku poziomu sprzedaży dla zagranicznych Klientów Spółki.

15.2. Przychody ze sprzedaży materiałów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Przychody ze sprzedaży materiałów	2 020	3 018
- w tym od jednostek powiązanych	-	-
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, razem	2 020	3 018
- w tym od jednostek powiązanych	-	-

Głównymi odbiorcami wyrobów i usług Spółki są przede wszystkim zagraniczni i krajowi dostawcy obiektów energetycznych oraz krajowa i zagraniczna energetyka zawodowa i przemysłowa.

Przychody ze sprzedaży od jednostek powiązanych szczegółowo przedstawia nota 47 dodatkowych informacji i objaśnień. Asortyment sprzedaży w podziale na rynki zbytu został zaprezentowany w sprawozdaniu Zarządu z działalności RAFAKO S.A. w 2014 roku w punkcie 3.2.

15.3. Geograficzne obszary działalności

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Przychody ze sprzedaży od klientów krajowych	969 184	522 280
- w tym od jednostek powiązanych	94	12 638
Przychody ze sprzedaży od klientów zagranicznych	174 556	217 308
- w tym od jednostek powiązanych	684	-
Przychody netto ze sprzedaży, razem	1 143 740	739 588
- w tym od jednostek powiązanych	778	12 638

15.4. Koszty sprzedanych produktów i usług oraz materiałów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Amortyzacja	10 388	10 243
Zużycie materiałów i energii	532 873	249 024
Usługi obce	373 843	339 457
Podatki i opłaty	6 094	7 107
Wynagrodzenia	136 462	111 890
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	31 296	26 082
Podróże służbowe	6 929	6 663
Koszty reklamy	3 544	2 395
Zrealizowane różnice kursowe	264	156
Naliczone różnice kursowe	1 457	785
Pozostałe koszty rodzajowe	1 943	2 478
Koszty według rodzaju, razem	1 105 093	756 280
Zmiana stanu zapasów, rezerw i rozliczeń międzyokresowych (w tym korekta wynikająca z MSR 11)	2 108	12 155
Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(13)	(845)
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(30 399)	(38 202)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(38 414)	(32 404)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1 038 375	696 984
Wartość sprzedanych materiałów	2 019	3 580
Koszty sprzedanych produktów i materiałów	1 040 394	700 564

Koszt własny sprzedaży produktów i materiałów za 12 miesięcy 2014 roku wyniósł 1 040 394 tysiące złotych, co przyniosło Spółce zysk brutto ze sprzedaży w wysokości 103 346 tysięcy złotych. Zmiana w porównaniu do 2013 roku jest głównie następstwem:

- wyższej wartości sprzedaży w 2014 roku;
- wyższej marży operacyjnej brutto na realizowanych kontraktach 2014 roku;
- wyższej kwoty rozwiązanych / wykorzystanych rezerw na kary kontraktowe w 2014 roku.

Koszty sprzedaży prezentowane przez Spółkę zawierają głównie koszty ponoszone przez centra kosztowe przypisane w modelu rozliczania kosztów do kosztów sprzedaży (w znacznej części składają się z kosztów wynagrodzeń oraz kosztów reklamy). Ponadto, do kosztów sprzedaży Spółka zalicza koszty przygotowywania ofert oraz odpisy aktualizujące wartość należności handlowych. Na koszty sprzedaży wykazane w całkowitych dochodach Spółki za okres 12 miesięcy 2014 roku w kwocie 30 399 tysięcy złotych największy wpływ miały koszty sprzedaży z wyłączeniem rozwiązanych i wykorzystanych odpisów aktualizujących wartość należności handlowych w kwocie 27 178 tysięcy złotych (31 grudnia 2013 roku: 29 104 tysiące złotych).

15.5. Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych, odpisy aktualizujące ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży (koszcie sprzedanych towarów i produktów):	8 796	8 797
Amortyzacja środków trwałych	7 178	7 302
Amortyzacja wartości niematerialnych	1 618	1 495
Trwała utrata wartości rzeczowych środków trwałych	-	-
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	456	404
Amortyzacja środków trwałych	380	328
Amortyzacja wartości niematerialnych	76	76
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	1 136	1 042
Amortyzacja środków trwałych	1 031	913
Amortyzacja wartości niematerialnych	105	129
Łączna wartość amortyzacji	10 388	10 243

15.6. Koszty świadczeń pracowniczych

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Wynagrodzenia, w tym:	136 462	111 890
- koszty bieżących wynagrodzeń	129 959	109 936
- pozostałe świadczenia, w tym świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	6 503	1 954
Koszty ubezpieczeń społecznych	31 296	26 082
	167 758	137 972

15.7. Pozostałe przychody operacyjne

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Przychody z tytułu kar umownych	1 491	605
Rozwiązanie rezerwy na rozrachunki publiczno – prawne	990	–
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	–	56
Dotacje	174	514
Przychody z tytułu odszkodowań	555	1 313
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych	–	55
Nieodpłatne przejęcie środków trwałych	–	98
Przychody z tytułu umorzenia zobowiązań przeterminowanych	–	138
Refundacja kosztów kształcenia pracowników młodocianych	553	471
Inne	639	392
	4 402	3 642

15.8. Pozostałe koszty operacyjne

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Wartość sprzedanych środków trwałych	89	–
Darowizny	430	355
Koszty złomowania rzeczowych aktywów trwałych	256	354
Koszty złomowania materiałów	38	212
Naprawa środków trwałych	102	177
Koszty sądowe	111	343
Koszty komornicze	–	579
Koszt organizacji Dnia Energetyka	332	380
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności spornych	308	–
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość pozostałych należności	1 460	–
Utworzenie rezerw na przyszłe koszty	–	–
Utworzenie rezerwy na koszty spraw i roszczeń spornych	5 014	500
Koszty zapłaconych odszkodowań	1 790	–
Inne	620	431
	10 550	3 331

15.9. Przychody finansowe

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych	37	–
Odsetki od udzielonych kaucji	5 294	6 573
Pozostałe odsetki	–	17
Przychody z tytułu wyceny instrumentów finansowych	–	42
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	447	26
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość inwestycji	55	–
Dyskonto rozrachunków długoterminowych	–	8 583
Dywidendy z tytułu udziałów i akcji	2 808	15
Pozostałe przychody finansowe	2	27
	8 643	15 283

15.10. Koszty finansowe

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	–	–
Odsetki z tytułu instrumentów finansowych	6 234	13 352
Pozostałe odsetki	921	715
Prowizje bankowe od otrzymanych kredytów	1 246	1 445
Dyskonto rozrachunków długoterminowych	1 246	–
Koszty z tytułu wyceny instrumentów finansowych	–	71
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość aktywów finansowych	–	10 500
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość aktywów niefinansowych	–	5 676
Pozostałe koszty finansowe	80	79
	<u><u>9 727</u></u>	<u><u>31 838</u></u>

Szczegółowe dane dotyczące przychodów i kosztów finansowych związanych z instrumentami finansowymi przedstawia nota 52.2

15.11. Składniki innych całkowitych dochodów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	89	(328)
Inne całkowite dochody wynikające z zysków /(strat) aktuarialnych	(5 005)	(537)
Podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów	950	102
	<u><u>(3 966)</u></u>	<u><u>(763)</u></u>

16. Podatek dochodowy

16.1. Obciążenie podatkowe

Główne składniki obciążenia podatkowego w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przedstawiają się następująco

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Rachunek zysków i strat		
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	(8 030)	(9 437)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(11 577)	(9 437)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	3 547	–
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>	4 244	11 687
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	4 244	11 687
Korekty dotyczące odroczonego podatku dochodowego z lat ubiegłych	–	–
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	<u><u>(3 786)</u></u>	<u><u>2 250</u></u>
<i>Odroczony podatek dochodowy dotyczący innych całkowitych dochodów</i>	950	102
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	950	102
Obciążenie podatkowe wykazane w innych całkowitych dochodach	<u><u>950</u></u>	<u><u>102</u></u>

W 2014 roku Spółka złożyła do organów skarbowych korekty deklaracji podatkowych CIT za lata 2008-2013 korygując dochód do opodatkowania o łączną kwotę 18.667 tysięcy złotych, w związku z czym nadpłata w podatku dochodowym za lata ubiegłe wyniosła 3 547 tysięcy złotych. Główną przyczyną złożenia korekt było skorzystanie z ulgi technologicznej oraz korekta wartości sprzedaży i kosztów kontraktów zakończonych w latach 2012-2013.

16.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku przedstawia się następująco:

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	27 301	(142 031)
	27 301	(142 031)
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	5 187	(26 986)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów (trwałe różnice), w tym:	4 909	29 528
z tytułu utworzenia rezerwy na kary umowne	1 650	5 934
z tytułu spisania wartości należności zakwalifikowane jako niepodatkowe	419	953
z tytułu darowizn	–	67
z tytułu kosztów reprezentacji	86	120
z tytułu utworzenia rezerw na koszty niestanowiących kosztów uzyskania przychodu	12	12
z tytułu wyceny należności od jednostek powiązanych w postępowaniu układowym	–	17 900
z tytułu kosztów wytworzenia dotyczących oddziału zagranicznego	64	110
z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego wartość udzielonych pożyczek	1	3 423
z tytułu korekty CIT	1 012	–
pozostałe	1 665	1 009
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania (trwałe różnice)	(2 549)	(4 704)
z tytułu kar umownych	(2 375)	(4 050)
z tytułu nieodliczanego podatku od towarów i usług od należności	(840)	(185)
z tytułu otrzymanych dywidend	(535)	–
pozostałe	1 201	(469)
Pozostałe	(213)	(88)
Korekta podatku dotyczącego lat ubiegłych	(3 548)	–
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 13,9% (2013: 1,58%)	3 786	(2 250)
Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	3 786	(2 250)
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	–	–
	3 786	(2 250)

16.3. Odroczonego podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2014 roku

Odroczonego podatek dochodowy wyliczony na dzień 31 grudnia 2014 roku wynika z następujących pozycji:

	<i>Sprawozdanie z sytuacji finansowej</i>		<i>Sprawozdanie z całkowitych dochodów</i>	
	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
- od ulg inwestycyjnych	(4)	(4)	-	1
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych oraz wartości niematerialnych	(14 342)	(13 142)	(1 200)	(846)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	1 818	1 841	(23)	(1 441)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością pożyczek i należności	509	3 074	(2 565)	275
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania przychodu ze sprzedaży produktów i usług	(21 158)	(29 412)	8 254	10 266
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zapasów	1 481	1 207	274	(77)
- od rezerw bilansowych	18 025	21 455	(3 430)	(4 846)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu	75	182	(107)	(5)
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	-	-	-	10
- od różnicy pomiędzy podatkową a bilansową wartością zobowiązań z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	15	23	(8)	(10)
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznania kosztu sprzedaży produktów i usług	50 288	47 832	2 456	441
- z tytułu straty podatkowej	-	1 468	(1 468)	(1 467)
- z tytułu korekty kosztów dotyczącej niezapłaconych faktur	12 127	9 464	2 663	9 464
- pozostałe	736	388	348	24
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego			5 194	11 789
Aktywa/rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego, w tym:	49 570	44 376		
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	49 570	44 376		
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	-	-		

W roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku Spółka rozpoznała aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości straty podatkowej w kwocie 15 442 tysiące złotych. W 2013 roku Spółka pomniejszyła aktywo podatkowe z tego tytułu o kwotę 7 721 tysięcy złotych na skutek częściowego rozliczenia straty podatkowej. W roku zakończonym 31 grudnia 2014 roku Spółka rozliczyła pozostałą część aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w związku z rozliczeniem pozostałej części straty podatkowej.

17. Działalność zaniechana

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku Spółka nie zaniechała żadnej działalności.

18. Propozycja podziału zysku za 2014 rok

Zarząd Spółki rekomenduje przeznaczenie zysku netto w kwocie 23 515 343,95 złotych na kapitał zapasowy Spółki.

19. Zysk/(strata) przypadający na jedną akcję

Wynik podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie wyniku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych Spółki występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące wyniku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia wyniku na jedną akcję:

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	23 515	(139 781)
Zysk/(strata) z działalności zaniechanej	–	–
Zysk/(strata) netto	23 515	(139 781)
Zysk/(strata) netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia zysku na jedną akcję	<u>23 515</u>	<u>(139 781)</u>
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku/(straty) na jedną akcję	69 600 000	69 600 000
Wpływ rozwodnienia:	–	–
Opcje na akcje	–	–
Umarzalne akcje uprzywilejowane	–	–
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku/(straty) na jedną akcję	<u>69 600 000</u>	<u>69 600 000</u>
Zysk/(strata) na jedną akcję		
– podstawowy z zysku/(straty) za okres	<u>0,34</u>	<u>(2,01)</u>

Spółka nie prezentuje zysku/(straty) rozwodnionego na jedną akcję za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku, ponieważ nie posiada instrumentów finansowych powodujących rozwodnienie akcji.

20. Istotne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych

Zmniejszenie stanu należności wykazane w rachunku przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku w kwocie 49 468 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

- ze zwiększenia stanu należności handlowych w kwocie (125 395) tysięcy złotych,
- ze zwiększenia stanu należności budżetowych (w tym z tytułu podatku VAT) (757) tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu udzielonych zaliczek w kwocie 16 567 tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu należności z tytułu kaucji w kwocie 78 984 tysiące złotych,
- ze zmniejszenia stanu należności z tytułu ZFŚS w kwocie 65 tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu rozliczeń międzyokresowych z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych 1 229 tysięcy złotych,
- ze zwiększenia stanu należności z tytułu sprzedaży wierzytelności (16) tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu należności spornych 76 086 tysięcy złotych,
- ze zmniejszenia stanu pozostałych należności w kwocie 2 705 tysięcy złotych.

Dokładny opis zmian wartości kaucji i należności spornych w 2014 roku został zamieszczony w notcie 32.

Zwiększenie stanu zobowiązań wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie 131 488 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

- zwiększenia stanu zobowiązań handlowych w kwocie 103 301 tysięcy złotych,
- zmniejszenia stanu rezerw na świadczenia emerytalne (z wyłączeniem zysków/(strat) aktuarialnych) w kwocie (1 010) tysięcy złotych,
- zwiększenia stanu rezerw na naprawy gwarancyjne w kwocie 1 201 tysiące złotych,
- zwiększenia stanu rezerw na premie w kwocie 7 317 tysięcy złotych,
- zwiększenia stanu rezerw na niewykorzystane urlopy w kwocie 1 187 tysięcy złotych,
- zwiększenia stanu rezerw na koszty niezafakturowanych usług i dostaw w kwocie 709 tysięcy złotych,
- zwiększenie stanu pozostałych zobowiązań w kwocie 18 783 tysiące złotych.

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych wykazana w rachunku przepływów pieniężnych w kwocie minus 74 731 tysięcy złotych wynikało przede wszystkim z następujących pozycji:

- zwiększenie stanu należności z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną i związanych z wyceną kontraktów rozliczeń międzyokresowych w kwocie (78 977) tysiące złotych,
- zwiększenie stanu zobowiązań z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną w kwocie 52 109 tysięcy złotych, w tym:
 - zwiększenie stanu zaliczek w kwocie 16 477 tysięcy złotych,
- zmniejszenie stanu rezerw z tytułu wyceny umów o usługę budowlaną (47 863) tysiące złotych,

Zmniejszenie stanu rezerw zostało opisane szerzej w notach 14.1 i 14.2.

Zmiana wartości zaliczek w 2014 roku w kwocie 16 477 tysięcy złotych wynikała przede wszystkim:

- otrzymania zaliczki od TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją kontraktu dotyczącego „Budowy bloku energetycznego w Elektrowni Jaworzno” na kwotę 46 milionów złotych;
- rozliczenia zaliczki otrzymanej w związku z realizacją kontraktu dotyczącego „Modernizacji i remontu OPP wraz z urządzeniami pomocniczymi bloku nr 11 w PGE Elektrowni Bełchatów S.A.” dla PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. na kwotę 4 500 tysięcy złotych;
- rozliczenia zaliczki otrzymanej w związku z realizacją kontraktu dotyczącego „Dostawa części ciśnieniowej kotła (do spalania odpadów komunalnych) wraz z konstrukcją stalową, komplectacją, montażem i rozruchem w Danii” dla Martin GmbH na kwotę 9 202 tysięcy złotych,
- rozliczenia zaliczki otrzymanej w związku z realizacją kontraktu dotyczącego „Instalacji Systemu Selekttywnej Redukcji Katalitycznej SCR” dla GDF SUEZ Energia Polska w Elektrowni Połaniec na kwotę 4 127 tysięcy złotych,

Wartość nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych wykazana w kwocie 4 928 tysiące złotych wynikała z poniesionych nakładów inwestycyjnych na zakup rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 3 779 tysięcy złotych oraz na zakup wartości niematerialnych w kwocie 1 149 tysiące złotych. Nakłady poniesione na zakup środków trwałych dotyczyły przede wszystkim modernizacji budynków i budowy Spółki, zakupu maszyn i urządzeń.

Spłata kredytów i pożyczek wykazana w działalności finansowej sprawozdania z przepływów pieniężnych w kwocie 128 199 tysięcy złotych wynikała ze spłaty kredytu z PKO BP S.A.

Na wartość środków pieniężnych z działalności finansowej Spółki miały także wpływ zapłacone odsetki od otrzymanego kredytu bankowego z PKO BP S.A. w kwocie 6 409 tysięcy złotych (31 grudnia 2013 roku: 13 374 tysiące złotych) oraz z tytułu otrzymanej pożyczki w kwocie 26 tysięcy złotych.

21. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego oraz odpisu dla emerytów i rencistów. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
Aktywa Funduszu Spółki	3 394	3 008
Środki pieniężne ZFŚS	2 987	2 637
Pożyczki udzielone pracownikom spółek z funduszu	407	371
Zobowiązania wobec ZFŚS	(3 255)	(2 804)
Saldo rozrachunków z funduszem	139	204
	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	2 523	2 407
	2 523	2 407

22. Rzeczowe aktywa trwałe

31 grudnia 2014 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	9 270	83 031	46 365	3 582	–	1 022	143 270
Nabycia	–	–	–	2 809	–	5 751	8 560
Likwidacja/sprzedaż	–	–	(18)	(180)	–	–	(198)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	517	3 188	60	–	(3 765)	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	1	–	–	–	1
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 482)	(5 457)	(650)	–	–	(8 589)
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych za okres sprawozdawczy	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	18	–	16	(272)	–	–	(238)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2014 roku	9 288	81 066	44 095	5 349	–	3 008	142 806
Na dzień 1 stycznia 2014 roku							
Wartość brutto	9 270	102 079	98 989	7 268	2 538	1 022	221 166
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(19 048)	(52 624)	(3 686)	(2 538)	–	(77 896)
Wartość netto	9 270	83 031	46 365	3 582	–	1 022	143 270
Na dzień 31 grudnia 2014 roku							
Wartość brutto	9 288	102 597	101 078	8 402	2 494	3 008	226 867
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(21 531)	(56 983)	(3 053)	(2 494)	–	(84 061)
Wartość netto	9 288	81 066	44 095	5 349	–	3 008	142 806

31 grudnia 2013 roku	<i>Grunty</i>	<i>Budynki i budowle</i>	<i>Maszyny i urządzenia</i>	<i>Środki transportu</i>	<i>Pozostałe</i>	<i>Środki trwałe w budowie</i>	<i>Ogółem</i>
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2013 roku	9 172	78 420	48 707	3 141	–	8 567	148 007
Nabycia	98	–	–	–	–	3 778	3 876
Likwidacja/sprzedaż	–	–	(63)	(48)	–	–	(111)
Transfery ze środków trwałych w budowie	–	7 079	3 292	952	–	(11 323)	–
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	(4)	–	–	–	(4)
Odpis amortyzacyjny za okres sprawozdawczy	–	(2 468)	(5 562)	(513)	–	–	(8 543)
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych za okres sprawozdawczy	–	–	3	52	–	–	55
Pozostałe, w tym reklasyfikacja środków trwałych na/z aktywa przeznaczone do sprzedaży	–	–	(8)	(2)	–	–	(10)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2013 roku	9 270	83 031	46 365	3 582	–	1 022	143 270
Na dzień 1 stycznia 2013 roku							
Wartość brutto	9 172	96 562	97 999	6 251	2 721	8 567	221 272
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(18 142)	(49 292)	(3 110)	(2 721)	–	(73 265)
Wartość netto	9 172	78 420	48 707	3 141	–	8 567	148 007
Na dzień 31 grudnia 2013 roku							
Wartość brutto	9 270	102 079	98 989	7 268	2 538	1 022	221 166
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(19 048)	(52 624)	(3 686)	(2 538)	–	(77 896)
Wartość netto	9 270	83 031	46 365	3 582	–	1 022	143 270

Opis zabezpieczeń ustanowionych na środkach trwałych

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość środków trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań wynosiła 136 825 tysięcy złotych. Środki trwałe zabezpieczają zobowiązania z tytułu zawartej z PKO BP S.A. Umowy Limitu Wielocelowego (ustanowiona hipoteka na nieruchomościach, których RAFAKO S.A. jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym z wyłączeniem nieruchomości mieszkalnych na łączną kwotę ok. 300 000 000,00 złotych) oraz wierzytelności BGK, PKO BP i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Środki trwałe zabezpieczone hipoteką, w tym:	90 156	92 079
grunty	9 268	9 248
budynki i budowle	80 888	82 831
Środki trwałe, na których ustanowiono zastaw rejestrowy, w tym:	46 669	–
urządzenia techniczne i maszyny	44 120	–
środki transportu	2 549	–
	136 825*	92 079

*wykazane kwoty obejmują środki trwałe zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 266 tysięcy złotych.

23. Środki trwałe w leasingu

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka posiadała i użytkowała środki transportu na mocy umowy leasingu finansowego w wartości 3 224 tysiące złotych brutto na dzień nabycia przedmiotu leasingu.

Okres użytkowania tych środków jest zgodny z okresem trwania umów leasingowych i wynosi od 48 do 60 miesięcy. Spółka dokonuje odpisów amortyzacyjnych tych środków metodą liniową.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka posiadała i użytkowała środki transportu na mocy umowy leasingu finansowego w wartości 759 tysięcy złotych brutto na dzień nabycia przedmiotu leasingu.

24. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka wyodrębniła aktywa trwałe o wartości 35 450 tysięcy złotych (31 grudnia 2013: 44 tysiące złotych) jako przeznaczone do sprzedaży.

W dniu 30 grudnia 2014 roku Spółka zawarła przedwstępną warunkową umowę sprzedaży akcji jednostki zależnej FPM S.A. na rzecz TDJ S.A. za kwotę 48 milionów złotych pod warunkiem:

- 1) uzyskania przez TDJ S.A. decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów („UOKiK”) o zgodzie na koncentrację przedsiębiorców albo zwrot wniosku złożonego zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy z uwagi na stwierdzenie przez Prezesa UOKiK braku obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji albo upływ terminu na wydanie powyższej decyzji, jeżeli przed upływem tego terminu Prezes UOKiK nie wyda żadnej decyzji w sprawie wyrażenia zgody na koncentrację przedsiębiorców,
- 2) uzyskania przez RAFAKO S.A. zgody Rady Nadzorczej na sprzedaż akcji FPM S.A.

W dniu 12 stycznia 2015 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. wyraziła zgodę na sprzedaż akcji FPM S.A. W dniu 19 lutego 2015 RAFAKO S.A. otrzymała od TDJ zawiadomienie o uzyskaniu przez TDJ zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji, polegającej na przejściu przez TDJ kontroli nad FPM S.A. W dniu 23 lutego 2015 roku doszło do zawarcia umowy sprzedaży akcji za łączną kwotę 48 milionów złotych. Zbyte Aktywa stanowią 82,19% kapitału zakładowego FPM S.A., oraz 82,19% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu FPM S.A., które uprawniają do wykonywania 1.376.508 głosów. Wartość bilansowa tych aktywów w księgach rachunkowych Spółki wynosiła około 35,2 milionów złotych. Po dokonanej transakcji RAFAKO S.A. nie posiada żadnych akcji FPM S.A.

Nie występują powiązania pomiędzy RAFAKO S.A. i osobami zarządzającymi lub nadzorującymi RAFAKO S.A., a TDJ ani jego osobami zarządzającymi.

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, w tym:		
grunty	2	–
budynki i budowle	–	–
urządzenia techniczne i maszyny	25	42
środki transportu	239	2
akcje jednostek zależnych	35 184	–
	35 450	44

25. Nieruchomości inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych.

26. Wartości niematerialne

	Wartość firmy	Patenty i licencje	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Ogółem
31 grudnia 2014 roku					
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2014 roku	376	6 980	–	–	7 356
Nabycia	–	–	–	3 779	3 779
Likwidacja/sprzedaż	–	(172)	–	–	(172)
Transfery ze wartości niematerialnych w trakcie realizacji	–	3 779	–	(3 779)	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(1 799)	–	–	(1 799)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	–	–
Na dzień 31 grudnia 2014 roku	376	8 788	–	–	9 164
Na dzień 1 stycznia 2014 roku					
Wartość brutto	376	20 076	108	173	20 733
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(13 096)	(108)	(173)	(13 377)
Wartość netto	376	6 980	–	–	7 356
Na dzień 31 grudnia 2014 roku					
Wartość brutto	376	23 054	–	3 779	27 209
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(14 266)	–	(3 779)	(18 045)
Wartość netto	376	8 788	–	–	9 164

	<i>Wartość firmy</i>	<i>Patenty i licencje</i>	<i>Inne wartości niematerialne</i>	<i>Wartości niematerialne w trakcie realizacji</i>	<i>Ogółem</i>
31 grudnia 2013 roku					
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2013 roku	376	8 507	–	–	8 883
Nabycia	–	–	–	173	173
Likwidacja/sprzedaż	–	–	–	–	–
Transfery ze wartości niematerialnych w trakcie realizacji	–	173	–	(173)	–
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	–	–	–	–
Odpis amortyzacyjny za rok obrotowy	–	(1 700)	–	–	(1 700)
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	–	–	–	–	–
Na dzień 31 grudnia 2013 roku	376	6 980	–	–	7 356
Na dzień 1 stycznia 2013 roku					
Wartość brutto	376	19 903	108	1 698	22 085
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(11 396)	(108)	(1 698)	(13 202)
Wartość netto	376	8 507	–	–	8 883
Na dzień 31 grudnia 2013 roku					
Wartość brutto	376	20 076	108	173	20 733
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	–	(13 096)	(108)	(173)	(13 377)
Wartość netto	376	6 980	–	–	7 356

W skład wartości niematerialnych wchodzi patenty, licencje i oprogramowanie. Największe pozycje stanowią:

- licencja na kotły nadkrytyczne typu BENSON, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosi 3 452 tysiące złotych (31 grudnia 2013: 1 675 tysięcy złotych); pozostały od dnia 31 grudnia 2014 roku okres amortyzacji licencji wynosi 10 lat;
- licencja na katalityczne odazotowanie spalin, której wartość bilansowa na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosi 891 tysięcy złotych (31 grudnia 2013 roku: 1 066 tysięcy złotych); pozostały od dnia 31 grudnia 2014 roku okres amortyzacji licencji wynosi 5 lat.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na wartościach niematerialnych

Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartości niematerialne o wartości 8 788 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki. Wartości niematerialne zabezpieczają zobowiązania z tytułu wierzytelności BGK, PKO BP i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

Wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży

W Spółce na dzień 31 grudnia 2014 roku ani na dzień 31 grudnia 2013 roku nie występują wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży.

Wartość firmy

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym Spółka wykazała wartość firmy powstałą w wyniku rozliczenia przeprowadzonej przez RAFAKO S.A. w 2007 roku transakcji nabycia zorganizowanej części przedsiębiorstwa od Wyrskich Zakładów Urządzeń Przemysłowych „NOMA INDUSTRY” Sp. z o.o. w upadłości w kwocie 376 tysięcy złotych.

Amortyzacja patentów i licencji

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku patenty i licencje oraz oprogramowanie komputerowe amortyzowane były równomiernie przez okres ich ekonomicznego użytkowania wynoszący od 2 do 10 lat.

Prace rozwojowe

Spółka w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku nie poniosła kosztów prac rozwojowych.

Połączenia jednostek gospodarczych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku Spółka nie łączyła się z innymi jednostkami gospodarczymi.

27. Udział we wspólnym przedsięwzięciu

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku Spółka nie prowadziła wspólnych przedsięwzięć z innymi jednostkami gospodarczymi.

28. Akcje/udziały w jednostkach zależnych oraz pozostałych jednostkach

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Akcje/udziały w spółkach zależnych notowanych na giełdzie	–	–
Akcje/udziały w spółkach zależnych nienotowanych na giełdzie	25 032	60 216
Akcje/udziały w pozostałych spółkach notowanych na giełdzie	369	319
Akcje/udziały w pozostałych spółkach nienotowanych na giełdzie	19	19
	25 420	60 554

Na dzień 31 grudnia 2014 roku akcje/udziały w spółkach o wartości 25 420 tysięcy złotych były objęte zastawem rejestrowym na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku odnotowano zmianę stanu akcji w jednostkach zależnych w kwocie 35 184 tysiące złotych, która wynika z przekwalifikowania akcji spółki FPM S.A. na aktywa przeznaczone do zbycia, co zostało szerzej opisane w notcie 24.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku odnotowano zmianę stanu posiadanych akcji w jednostkach zależnych w kwocie 511 tysięcy złotych, która wynikała z poniższych zdarzeń:

- w dniu 24 kwietnia 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Wspólników RAFAKO Engineering Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki o kwotę 500 000,00 złotych poprzez utworzenie 1 000 nowych udziałów o wartości nominalnej 500 złotych każdy udział. Na mocy oświadczenia o objęciu nowych udziałów spółki RAFAKO Engineering Sp. z o.o. z dnia 30 kwietnia 2013 roku nowo utworzone 1 000 udziałów zostało objęte przez RAFAKO S.A.;
- w dniu 9 października 2013 roku zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym spółkę zależną E001RK Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, utworzoną na mocy umowy spółki z dnia 8 sierpnia 2013 roku. RAFAKO S.A. jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów o łącznej wartości 5 000 złotych;
- w dniu 22 listopada 2013 roku zarejestrowano w Krajowym Rejestrze Sądowym spółkę zależną E003B7 Sp. z o.o. z siedzibą w Raciborzu, utworzoną na mocy umowy spółki z dnia 15 listopada 2013 roku. RAFAKO S.A. jest głównym udziałowcem spółki i posiada 100% udziałów o łącznej wartości 5 000 złotych.

29. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów - długoterminowe

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	28 990	2 877
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	28 990	2 877
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowych kosztów, w tym:	–	909
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	–	909
Należności ogółem (netto)	28 990	3 786
Odpis aktualizujący należności	–	–
Należności brutto	28 990	3 786

30. Inne aktywa finansowe długoterminowe

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Pożyczki udzielone	38	–
Lokaty długoterminowe, w tym:	–	–
- stanowiące zabezpieczenie udzielonych gwarancji bankowych	–	–
Inne aktywa finansowe długoterminowe, w tym:	33 344	31 398
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGOPOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A.	27 717	25 786
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A. w upadłości likwidacyjnej	5 627	5 612
	33 382	31 398
	33 382	31 398

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku Spółka dokonała aktualizacji wyceny wartości należności z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGOPOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. oraz należności z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A., w związku ze zmianą szacunków i założeń, co zostało szerzej opisane w nodzie 46.

Zmiana wartości należności w porównaniu do kwoty wykazanej na dzień 31 grudnia 2013 roku wynika z wyceny tej należności zgodnie z koncepcją zamortyzowanego kosztu, przy uwzględnieniu założeń i szacunków, o których mowa w nodzie 7.

31. Zapasy

	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
Materiały (według ceny nabycia)	21 715	19 874
Według ceny nabycia	29 507	26 228
Według wartości netto możliwej do uzyskania	21 715	19 874
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	21 715	19 874
- w tym: stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	21 715	-

Na dzień 31 grudnia 2014 roku zapasy o wartości 21 715 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie zobowiązań Spółki. Zapasy zabezpieczają zobowiązania z tytułu wierzytelności BGK, PKO BP i PZU wobec RAFAKO S.A. na podstawie Umowy Poręczenia zawartej w celu zabezpieczenia zobowiązań E003B7 Sp. z o.o. powstałych w związku z Umową o Udzielenie Gwarancji wystawionych na rzecz TAURON Wytwarzanie S.A. w związku z realizacją Projektu Jaworzno III 910 MW (ustanowiony zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw).

Odpisy aktualizujące wartość zapasów

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Stan na początek okresu	(6 354)	(6 760)
- utworzenie odpisu aktualizującego	(1 743)	(782)
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	305	1 188
Stan na koniec okresu	(7 792)	(6 354)

32. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowe kosztów krótkoterminowe

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Należności z tytułu dostaw i usług, w tym:	237 953	138 671
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	1 817	69
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	236 136	138 602
Należności z tytułu podatku dochodowego	13 666	9 622
Pozostałe należności i rozliczenia międzyokresowych kosztów, w tym:	185 629	359 583
Zaliczki udzielone podmiotom powiązanim	363	1 518
Zaliczki udzielone pozostałym podmiotom	12 849	28 261
Należności budżetowe	6 050	5 293
Należności z tytułu naliczonych kar umownych	-	2 738
Rozliczenie kosztów ubezpieczenia rzeczowego	921	824
Rozliczenia z Zakładowym Funduszem Świadczeń Socjalnych	139	204
Należności sporne	300	-
Koszty przyszłych okresów	1 315	767
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych	-	1 229
Kaucje	162 270	241 254
Sprzedaż wierzytelności	683	667
Inne należności	-	76 386
Pozostałe	739	442
Pozostałe należności od podmiotów powiązanych	-	-
Należności ogółem (netto)	437 248	507 876
Odpis aktualizujący należności	40 294	57 633
Należności brutto	477 542	565 509

Należności budżetowe obejmują przede wszystkim należności z tytułu podatku VAT zarówno krajowego, jak i zagranicznego.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 30-dniowy termin płatności. Jednakże, dla niektórych kontrahentów okres spłaty należności ustalany na podstawie indywidualnych umów zawiera się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem na nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych.

Należności handlowe krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2014 roku w kwocie 237 953 tysięcy złotych dotyczą kontraktów handlowych z krajowymi oraz zagranicznymi kontrahentami. Największe pozycje w tej grupie należności stanowią przede wszystkim należności od spółek:

- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. w kwocie 55 551 tysięcy złotych,
- Mostostal Warszawa S.A. w kwocie 47 743 tysięcy złotych,
- Synthos Dwory 7 Sp. z o.o. Sp. j. w kwocie 37 306 tysięcy złotych,
- EDF Polska S.A. w kwocie 35 296 tysięcy złotych,
- Hitachi Inova AG w kwocie 25 780 tysięcy złotych,
- Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. w kwocie 23 616 tysięcy złotych,

W 2014 roku Spółka zanotowała znaczny wzrost należności z tytułu dostaw i usług krótkoterminowych o kwotę 99 282 tysiące złotych. Główną przyczyną wzrostu poziomu należności był wzrost obrotów firmy w 2014 roku.

Główny wpływ na zmianę poziomu wartości należności z tytułu kaucji na dzień 31 grudnia 2014 roku miały następujące operacje gospodarcze:

- spłata kaucji pieniężnej związana z realizacją umowy z PGE Elektrownia Opole S.A. na wykonanie na zasadzie „pod klucz”, obiektu składającego się z bloku energetycznego nr 5 oraz bloku energetycznego nr 6 w PGE Elektrownia Opole S.A. wraz z urządzeniami i wyposażeniem, jak również związanymi z nimi budynkami oraz budowlami; wartość spłaconych kaucji w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku wynosiła 127 361 tysięcy złotych;
- wpłata kaucji pieniężnej związana z realizacją umowy z TAURON Wytwarzanie S.A. dotyczącej „Budowy bloku energetycznego o mocy 800 -910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III”; wartość wpłaconych kaucji w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku wynosiła 40 milionów złotych.

Istotną pozycję wykazaną w pozostałych należnościach stanowią zaliczki, które na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 13 212 tysięcy złotych, w tym:

- zaliczki na rzecz spółki Wallstein Ingenieur Gesellschaft GmbH w kwocie 2 357 tysięcy złotych,
- zaliczki na rzecz spółki Termokimik Corporation SPA. w kwocie 2 224 tysięcy złotych,
- zaliczki na rzecz spółki Veolia Water Technologies Sp. z o.o. w kwocie 1 752 tysięcy złotych,

Należności sporne wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2012 roku na kwotę 76 386 tysięcy złotych dotyczyły roszczeń spornych ze spółkami z Grupy Alstom. Ze względu na podpisane porozumienie zawarte ze spółkami z Grupy Alstom na dzień 31 grudnia 2013 roku zostały zaprezentowane jako „Inne należności” i zostały zapłacone oraz rozliczone w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku.

Należności z tytułu dostaw, robót i usług o wartości bilansowej 17 406 tysięcy złotych stanowiły zabezpieczenie udzielonych gwarancji oraz kredytów i pożyczek na dzień 31 grudnia 2014 roku (31 grudnia 2013 roku: 53 207 tysięcy złotych).

32.1. Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych oraz pozostałych należności

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Stan na początek okresu, w tym:	(57 633)	(44 539)
- należności od podmiotów powiązanych	-	-
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych	(17 718)	(12 302)
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość pozostałych należności	(8)	(10 148)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych, w tym	14 497	3 733
- należności od podmiotów powiązanych	-	-
Rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość pozostałych należności	5 261	5 623
Wykorzystanie odpisu aktualizującego wartość należności handlowych	15 307	-
Stan na koniec okresu	(40 294)	(57 633)
- należności od podmiotów powiązanych	-	-

W 2014 roku Spółka rozwiązała odpis aktualizujący wartość naliczonych kar umownych w kwocie 5 261 tysięcy złotych.

W 2013 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość naliczonych kar umownych w kwocie 10 139 tysięcy złotych oraz dokonała, na skutek otrzymanych płatności, rozwiązania odpisu z tego tytułu w kwocie 3 779 tysięcy złotych, ponadto dokonała także rozwiązania odpisu na należności sporne w wysokości 1 836 tysięcy złotych.

Poniżej przedstawiono analizę należności krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności finansowych, które na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne i nie objęto odpisem.

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31 grudnia 2014	430 196	403 353	20 470	1 018	722	2 808	1 825

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 360 dni	>360 dni
31 grudnia 2013	462 593	437 412	4 470	1 468	699	18 544	–

33. Aktywa finansowe krótkoterminowe

33.1. Instrumenty pochodne

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Kontrakty forward	–	–
Opcje walutowe	–	–
	<u>–</u>	<u>–</u>
	<u>–</u>	<u>–</u>

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka nie posiada nierozliczonych transakcji walutowych typu forward o dodatniej wartości godziwej.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, niemniej jednak stosowane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedaży denominowanych w walucie. W związku z powyższym Spółka ujmuje efekt wyceny/realizacji instrumentów podobnie jak różnice kursowe, w ramach działalności operacyjnej (przychodów oraz kosztów).

33.2. Inwestycje krótkoterminowe

Na dzień 31 grudnia 2014 roku i na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiadała aktywów finansowych o charakterze inwestycji krótkoterminowych.

Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych Spółka zalicza do kategorii aktywów wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

33.3. Lokaty krótkoterminowe

Na dzień 31 grudnia 2014 roku i na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiadała lokat krótkoterminowych.

33.4. Udzielone pożyczki

Pożyczki	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Należności z tytułu udzielonych pożyczek			
						31 grudnia 2014	31 grudnia 2013		
Pożyczki długoterminowe									
Osoby fizyczne*	Oświadczenie o poddaniu się egzekucji, stosownie do art. 777 § 1 pkt 5	pożyczki wkładów zależnej	pieniężne na udziały w spółce	poczet	PLN	WIBOR 1R + marża	31.12.2016	38	-
								38	-
								38	-
Pożyczki krótkoterminowe									
Osoby fizyczne*	Oświadczenie o poddaniu się egzekucji, stosownie do art. 777 § 1 pkt 5	pożyczki wkładów zależnej	pieniężne na udziały w spółce	poczet	PLN	WIBOR 1R + marża	31.12.2015	70	-
								70	-
								70	-

*podmioty powiązane osobowo z RAFAKO S.A.

33.5. Inne aktywa finansowe krótkoterminowe

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe, w tym:		1 863
Dopłaty do kapitału zakładowego spółki zależnej	-	-
Zaliczka na poczet nabycia prawa do pożyczki	10 500	10 500
Odpis aktualizujący wartość zaliczki na poczet nabycia prawa do pożyczki	(10 500)	(10 500)
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE S.A.	-	1 549
Należność od PBG S.A. w upadłości układowej z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A. w upadłości likwidacyjnej	-	314
	-	1 863
	-	1 863

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku na bazie przyjętych założeń Spółka rozpoznała w innych aktywach finansowych krótkoterminową część należności z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. oraz należności z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A.

W związku z nowymi propozycjami układowymi PBG S.A. w upadłości układowej, opublikowanymi 3 listopada 2014 roku, zakładającymi między innymi okres spłaty pierwszej raty na dzień 30 czerwca 2016 roku, Spółka nie rozpoznała krótkoterminowej części należności z tytułu zwrotu akcji spółki ENERGMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. oraz należności z tytułu udzielonej pożyczki spółce HYDROBUDOWA S.A.

W dniu 5 kwietnia 2012 roku Zgromadzenie Wspólników spółki zależnej uchwaliło wniesienie dopłat zwrotnych do kapitału jednostki zależnej w celu zwiększenia jej środków własnych. Zwrot dopłat nastąpił w dniu 16 sierpnia 2013 roku.

W dniu 18 kwietnia 2012 roku Spółka zawarła z Olenia Ltd umowę przedwstępną sprzedaży/zakupu 50% udziałów spółki Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. oraz przelewu praw do wierzytelności w postaci pożyczki udzielonej tej spółce. Łączna kwota zaliczki zapłaconej przez Spółkę w związku z zawartą umową wyniosła 16 176 tysięcy złotych (z czego 5 676 tysięcy złotych w odniesieniu do udziałów zaprezentowanych jako pozostałe aktywa niefinansowe, 10 500 tysięcy złotych w odniesieniu do pożyczki zaprezentowanych jako inne aktywa finansowe). Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. to spółka celowa utworzona w celu budowy elektrowni biogazowej finansowanej ze środków własnych, pozyskanych od inwestorów w formie pożyczki, oraz z przyznanej dotacji. W związku z faktem, że Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. wypowiedziała umowę z wykonawcą budowy, co spowodowało to opóźnienie w realizacji prac oraz wypowiedzenie umowy o dofinansowanie projektu. Działania podjęte przez spółkę Bioelektrownia Szarlej sp. z o.o. zmierzające do wznowienia inwestycji, nie przyniosły efektów.

Ze względu na status tej inwestycji opisany powyżej, Zarząd Spółki ocenia, że ryzyko nierealizowalności powyższych aktywów jest istotne i utrzymał decyzję o objęciu wartości inwestycji odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

33.6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Środki pieniężne w banku i w kasie	7 101	10 846
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy, w tym:	7 247	13 336
- stanowiące zabezpieczenie zobowiązań warunkowych	-	-
	14 348	24 182
w tym: środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	1 317	1 018

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe, klasyfikowane jako środki pieniężne, są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych z bankiem stóp procentowych.

Spółka posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania, do których zalicza otrzymane w ramach przyznanych dotacji środki pieniężne ulokowane na wyodrębnionych rachunkach bankowych, które Spółka może wykorzystywać do uregulowania zobowiązań wynikających z realizowanych projektów.

34. Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe

Na dzień 31 grudnia 2014 roku w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Spółka wyodrębniła pozycję „Pozostałe aktywa niefinansowe krótkoterminowe”, w której zaprezentowana została zaliczka na poczet nabycia udziałów w kwocie 5 676 tysięcy złotych brutto, co zostało szerzej opisane w nocie 33.5. Na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka dokonała utworzenia odpisu aktualizującego wartość pozostałych aktywów niefinansowych krótkoterminowych w kwocie 5 676 tysięcy złotych. Ze względu na status inwestycji opisany w nocie 33.5, Zarząd ocenia, że ryzyko nierealizowalności powyższych aktywów jest istotne i utrzymał decyzję o objęciu wartości zaliczki odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

35. Kapitał własny

35.1. Kapitał podstawowy

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku kapitał podstawowy Spółki nie uległ zmianie i wynosił 139 200 000 złotych i dzielił się na 69 600 000 akcji zwykłych o wartości nominalnej 2,00 złote każda następujących serii:

<i>Kapitał akcyjny</i>	<i>Liczba akcji w szt.</i>	<i>Wartość akcji w tys. zł</i>
Akcje serii A	900 000	1 800
Akcje serii B	2 100 000	4 200
Akcje serii C	300 000	600
Akcje serii D	1 200 000	2 400
Akcje serii E	1 500 000	3 000
Akcje serii F	3 000 000	6 000
Akcje serii G	330 000	660
Akcje serii H	8 070 000	16 140
Akcje serii I	52 200 000	104 400
	69 600 000	139 200

35.2. Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 2,00 złote i zostały objęte w zamian za wkłady pieniężne.

35.3. Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

35.4. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 77 947 tysięcy złotych. W dniu 15 maja 2000 roku Walne Zgromadzenie RAFAKO S.A. podjęło uchwałę o przeznaczeniu kwoty 41 169 tysięcy złotych na pokrycie nierozliczonych strat z lat ubiegłych. W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2014 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiły zdarzenia powodujące zmianę w kapitale ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej, który na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosił 36 778 tysięcy złotych (31 grudnia 2013: 36 778 tysięcy złotych).

35.5. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy powstał z ustawowych odpisów z zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych, a także z nadwyżek z podziału zysku ponad wymagany odpis w Spółce. W wyniku przeniesienia na kapitał zapasowy straty z lat ubiegłych w wysokości 139 781 tysięcy złotych, wartość kapitału zapasowego na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 81 201 tysięcy złotych (31 grudnia 2013: 220 982 tysiące złotych).

35.6. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych

Saldo kapitału rezerwowego z tytułu różnic kursowych jest korygowane o różnice kursowe wynikające z przeliczenia sprawozdania finansowego zagranicznego oddziału Spółki. Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość kapitału z przeliczenia jednostki zagranicznej wynosiła 293 tysiące złotych (31 grudnia 2013: 204 tysiące złotych).

35.7. Zyski zatrzymane i wypłacone dywidendy

Na dzień 31 grudnia 2014 roku, w wyniku ujęcia zysku netto za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku w wysokości 23 515 tysięcy złotych, ujęcia zysków aktuarialnych w kwocie minus 4 055 tysięcy złotych, przeniesienia strat z lat ubiegłych na kapitał zapasowy w wysokości 139 781 tysięcy złotych, wartość zysków zatrzymanych Spółki wyniosła 19 025 tysięcy złotych.

Spółka w 2014 roku nie wypłacała dywidendy, a Zarząd nie zadeklarował jej wypłaty.

35.8. Zarządzanie kapitałem

Zarządzanie kapitałem przez Spółkę mające na celu zapewnienie możliwie wysokiego poziomu bezpieczeństwa działalności operacyjnej przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów pozyskiwania źródeł finansowania. Zabezpieczenie stabilnego rozwoju Spółki wymaga utrzymywania odpowiedniej relacji pomiędzy własnym i obcymi kapitałami oraz efektywnego zarządzania nadwyżkami finansowymi. Spółka analizuje strukturę kapitału poprzez wskaźnik kapitalizacji (udział kapitału własnego w sumie bilansowej).

	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
Udział zadłużenia w kapitale własnym		
Kapitał własny	276 497	256 948
Kapitał obcy (kredyt bankowy oraz otrzymane pożyczki)	130 229	258 869
Suma bilansowa	1 037 898	1 008 351
Wskaźnik kapitalizacji	0,27	0,25

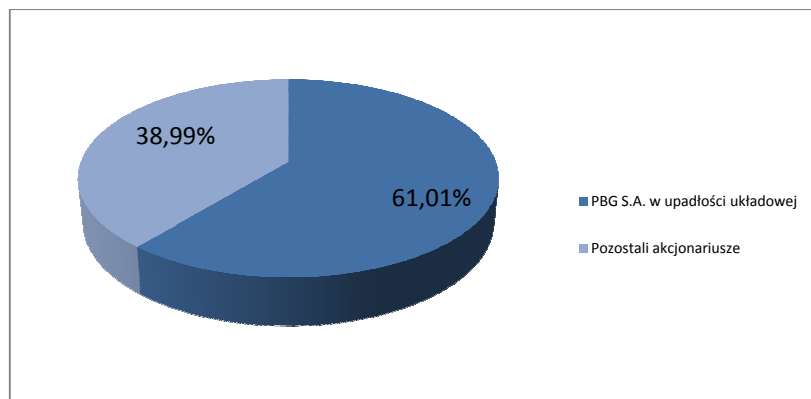
36. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ RAFAKO S.A. na koniec okresu sprawozdawczego

Nazwa podmiotu	Liczba akcji (w sztukach)	Liczba głosów wynikających z posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
PBG S.A. w upadłości układowej*, w tym	42 466 000	42 466 000	61,01%	61,01%
-bezpośrednio	7 665 999	7 665 999	11,01%	11,01%
-pośrednio przez Spółkę Multaros Trading Company Limited ** (spółka zależna od PBG S.A.)	34 800 001	34 800 001	50% + 1 akcja	50% + 1 akcja

* stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 8 sierpnia 2012 roku

** stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 15 listopada 2011 roku

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2014 roku

W dniu 10 marca 2015 roku Zarząd RAFAKO S.A. otrzymał od ING Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A., działającego w imieniu zarządzanych przez siebie funduszy inwestycyjnych zawiadomienie, iż w wyniku nabycia akcji RAFAKO S.A., liczba głosów na walnym zgromadzeniu RAFAKO S.A. posiadanych łącznie przez wszystkie Fundusze zarządzane przez ING TFI wzrosła powyżej progu 5% ogólnej liczby głosów. Stan akcji będących w posiadaniu ING Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego przedstawia się następująco:

Nazwa podmiotu	Liczba akcji (w sztukach)	Liczba głosów wynikających z posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Procentowy udział w ogólnej liczbie głosów na WZA
Fundusze inwestycyjne zarządzane przez ING Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A.***	3 508 403	3 508 403	5,04%	5,04%

*** stan akcji na podstawie zawiadomienia z dnia 10 marca 2015 roku

37. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka wykazywała zobowiązania z tytułu kredytów bankowych.

Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	Zabezpieczenie	Inne	Waluta	Efektywna stopa procentowa	Termin spłaty	Zobowiązania z tytułu kredytów bankowych i pożyczek	
						31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Kredyty krótkoterminowe:							
PKO BP S.A.	wksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelew wierzytelności z kontraktów*, klauzula potrącenia wierzytelności z rachunków RAFAKO S.A., hipoteka**, oświadczenie o poddaniu się egzekucji, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw stanowiących całość gospodarczą przedsiębiorstwa	Umowa kredytu odnawialnego w rachunku bieżącym na kwotę 150 milionów złotych***	PLN	WIBOR 1M + marża	30.04.2015	128 127	256 816
						128 127	256 816
Otrzymane pożyczki krótkoterminowe:							
PGL - DOM Sp. z o.o.****	wksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową	Umowa pożyczki pieniężnej z przeznaczeniem na bieżącą działalność	PLN	WIBOR 1M + marża	31.12.2015	2 102	2 053
						2 102	2 053

* zabezpieczenie udzielonego kredytu stanowią należności z kontaktów realizowanych przez Spółkę, w tym: przelew wierzytelności z kontraktów realizowanych na rzecz PGE Górnictwo Energetyka Konwencjonalna S.A. na modernizację i remont elementów w Elektrowni Bełchatów, w Elektrociepłowni Kielce oraz wierzytelności kontraktu realizowanego na rzecz Elektrowni Połaniec;

** na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego Spółka ustanowiła hipotekę na nieruchomościach Spółki (za wyjątkiem mieszkań i budynków mieszkalnych) na łączną kwotę ok. 300 milionów złotych, która ma stanowić dodatkowe zabezpieczenie udzielonego przez bank PKO BP S.A. kredytu;

*** na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanego dnia 29 kwietnia 2014 roku, limit kredytowy wielocelowy wynosi 200 000 000,00 złotych, w tym limit kredytu w rachunku bieżącym wynosi 150 000 000,00 złotych oraz termin spłaty kredytu przedłużono do dnia 30 kwietnia 2015 roku;

**** jednostka zależna.

Spółka przewiduje przedłużenie umowy kredytowej na kolejne okresy. Sytuację kredytową Spółki należy analizować w powiązaniu z notą 6 dotyczącą kontynuacji działalności Spółki.

38. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

38.1. Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia oraz inne świadczenia

Na podstawie prognozy wyceny dokonanej na koniec okresu obrachunkowego przez profesjonalną firmę aktuarialną Spółka tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ZFŚS. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli:

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Na dzień 1 stycznia	22 808	23 367
Koszty odsetek	912	935
Koszty bieżącego zatrudnienia	585	482
(Zyski)/straty aktuarialne	5 005	537
Wypłacone świadczenia	(2 507)	(2 513)
Koniec okresu	26 803	22 808
Rezerwy długoterminowe	24 907	21 266
Rezerwy krótkoterminowe	1 896	1 542

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień i zakładane w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Stopa dyskontowa (%)	2,5	4,0
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)*	-	-
Wskaźnik rotacji pracowników	5	5
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)**	5,0	1,83

* Brak danych w raporcie aktuarium

** 5% w roku 2015 oraz 2,5% w 2016 roku i w kolejnych latach

Analiza wrażliwości

Zmiana przyjętej stopy dyskontowej o pół punktu procentowego:

	Wzrost (w tys. złotych)	Spadek (w tys. złotych)
31 grudnia 2014		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 301)	1 403
31 grudnia 2013		
Wpływ na zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń	(1 090)	1 189

39. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

39.1. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – długoterminowe

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym:		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	6	119
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	20 498	13 557
	20 504	13 676
	20 504	13 676
Zobowiązania z tytułu inwestycji	172	128
	172	128
	172	128
Zobowiązania finansowe, w tym:		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 581	222
	1 581	222
	1 581	222
Pozostałe zobowiązania, w tym:		
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	334	355
Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych	1 859	2 689
	2 193	3 044
	2 193	3 044

39.2. Rezerwy, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania – krótkoterminowe

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, w tym:		
Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	7 017	3 756
Zobowiązania wobec pozostałych jednostek	292 210	198 998
	299 227	202 754
	299 227	202 754
Zobowiązania z tytułu inwestycji w aktywa trwałe	4 860	302
	4 860	302
	4 860	302

W 2014 roku Spółka zanotowała znaczny wzrost zobowiązań z tytułu dostaw i usług krótkoterminowych o kwotę 96 473 tysiące złotych. Główną przyczyną wzrostu poziomu zobowiązań był znaczący wzrost obrotów Spółki w 2014 roku.

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Pozostałe zobowiązania		
Podatek VAT	4 394	–
Podatek dochodowy od osób fizycznych	2 101	2 078
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	8 741	8 459
Pozostałe zobowiązania z tytułu podatków, ceł i ubezpieczeń	201	8
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	7 687	8 587
Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów	3 289	2 102
Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii	8 107	769
Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych	9 988	7 957
Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji finansowych i poręczeń	745	745
Rezerwa na koszty niefakturowanych usług i materiałów	21 563	20 854
Zobowiązania sporne	–	367
Rezerwa na koszty audytu	100	100
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i roszczenia sporne	5 667	–
Pozostałe rozrachunki z pracownikami	–	729
Kaucje	613	–
Pozostałe	1 527	922
	74 723	53 677
Pozostałe zobowiązania finansowe		
Wycena instrumentów pochodnych	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	559	143
Zobowiązania z tytułu odsetek od pożyczek	–	–
	559	143

W pozycji „Rezerwy na pozostałe zobowiązania i roszczenia sporne” Spółka ujęła rezerwę na wartość roszczeń kontrahentów Spółki z tytułu świadczonych usług.

39.3. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka nie posiada nierozliczonych transakcji walutowych typu forward o ujemnej wartości godziwej.

39.4. Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka wykazywała zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych w kwocie 5 032 tysiące złotych.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka posiadała podpisane umowy dotyczące planowanych nakładów inwestycyjnych, które nie zostały na dzień zakończenia okresu sprawozdawczego ujęte w księgach rachunkowych w kwocie 1 102 tysiące złotych.

39.5. Rezerwa na koszty z tytułu niewykorzystanych urlopów

Rezerwa na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczana jest miesięcznie w oparciu o faktyczną ilość dni niewykorzystanych urlopów na koniec każdego miesiąca. W ciągu roku obrotowego na każdy miesiąc przypada jedna dwunasta należnego urlopu za cały rok, powiększona o wszystkie niewykorzystane dni z okresów poprzednich. Ustalona w ten sposób ilość dni mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danego pracownika, ustaloną w oparciu o wynagrodzenie z miesiąca, na który rezerwa jest wyliczana powiększone o obciążenia z tytułu ZUS.

	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
Początek okresu	2 102	2 320
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	3 289	–
Koszty wypłaconych świadczeń	–	(218)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	(2 102)	–
Koniec okresu	<u><u>3 289</u></u>	<u><u>2 102</u></u>
Krótkoterminowe na dzień	3 289	2 102
Długoterminowe na dzień	–	–
	<u><u>3 289</u></u>	<u><u>2 102</u></u>

39.6. Naliczone zobowiązania z tytułu niewypłaconej premii

Spółka wypłaca pracownikom premię roczną, której wysokość jest uzależniona od stopnia realizacji zysku operacyjnego firmy. Zgodnie z postanowieniami Układu Zbiorowego Pracy (UZP), po zatwierdzeniu rocznych sprawozdania finansowego w terminie do 30 dni, Zarząd – po zasięgnięciu opinii Związków Zawodowych – podejmuje decyzję o wypłacie premii uznaniowej dla pracowników Spółki. W ciągu roku obrotowego Spółka tworzy rezerwę z tytułu premii rocznej w wysokości określonej w UZP, o ile Zarząd Spółki nie podejmie decyzji o jej nie tworzeniu. Spółka tworzy również rezerwę z tytułu premii dla kierowników projektów, wypłacaną po zakończeniu realizacji umowy.

	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
Początek okresu	1 124	6 410
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	7 759	3 474
Koszty wypłaconych świadczeń	(230)	(4 785)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	(212)	(3 975)
Koniec okresu	<u><u>8 441</u></u>	<u><u>1 124</u></u>
Krótkoterminowe na dzień	8 107	769
Długoterminowe na dzień	334	355
	<u><u>8 441</u></u>	<u><u>1 124</u></u>

39.7. Rezerwa na koszty napraw gwarancyjnych

Rezerwy na naprawy gwarancyjne są tworzone w następstwie oszacowania spodziewanych i możliwych do oszacowania kosztów nadzoru, napraw, prac i robót gwarancyjnych związanych z zobowiązaniami kontraktowymi Spółki, wynikającymi z zakończenia realizacji umowy o usługę budowlaną.

	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
Początek okresu	10 646	11 923
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	13 422	7 906
Poniesione koszty napraw gwarancyjnych	(12 221)	(9 183)
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Koniec okresu	11 847	10 646
Krótkoterminowe na dzień	9 988	7 957
Długoterminowe na dzień	1 859	2 689
	11 847	10 646

39.8. Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji bankowych i poręczeń

Spółka utworzyła rezerwę na spodziewane koszty z tytułu udzielonego poręczenia gwarancji bankowych wystawionych przez ING Bank Śląski S.A. na zlecenie Fabryki Elektrofiltrów ELWO S.A. w upadłości. Roszczenie Banku wobec RAFAKO S.A. wynika z Umowy Kredytowej z dnia 25 czerwca 2008 roku, o której Spółka informowała we wcześniejszych raportach. Spółka rozwiązała część rezerwy we wcześniejszych okresach sprawozdawczych, dokonując jednocześnie odpisu aktualizującego wartość należności spornej.

	<i>31 grudnia 2014</i>	<i>31 grudnia 2013</i>
Początek okresu	745	745
Utworzenie rezerwy na zobowiązanie	–	–
Poniesione koszty	–	–
Rozwiązanie rezerwy na zobowiązanie*	–	–
Koniec okresu	745	745
Krótkoterminowe na dzień	745	745
Długoterminowe na dzień	–	–
	745	745

* kwota zaprezentowana w kosztach finansowych per saldo z wartością odpisu aktualizującego

39.9. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka nie posiadała zobowiązań z tytułu podatku dochodowego.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku w Spółce miała miejsce kontrola podatkowa w zakresie podatku od towarów i usług za miesiąc luty 2013 roku; kontrola nie wykazała istotnych nieprawidłowości powodujących sankcje karno – skarbowe.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku w Spółce nie odbyły się kontrole podatkowe.

40. Dotacje

Dotacje wykazane w sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 1 071 tysięcy złotych. Otrzymane dotacje dotyczą:

- działalności prewencyjnej Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń S.A., w ramach której spółka dofinansowała projekt, dostawy oraz instalację systemów detekcji i sygnalizacji gazu ziemnego dla dwóch pieców gazowych w RAFAKO S.A.; dotacja ma charakter pieniężny,
- projektu badawczego pt.: „Opracowanie technologii dla wysokosprawnych „zero-emisyjnych” bloków węglowych zintegrowanych z wychwytem CO₂ ze spalin” realizowanego w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Zaawansowane technologie pozyskiwania energii” Narodowego Centrum Badań i Rozwoju z siedzibą w Warszawie; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczo-rozwojowy pt.: „Innovative after- treatment system for marine diesel engine emission control”, realizowanego przez międzynarodowe konsorcjum, którego koordynatorem jest Brunel University; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczo-rozwojowy pt.: „Materiały dla wysokosprawnych, zeroemisyjnych bloków energetycznych opalanych paliwem kopalnym” realizowanym we współpracy z Katedrą Metaloznawstwa i Metalurgii Proszków z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie; dotacja ma charakter pieniężny,
- projekt badawczo-rozwojowy pt.: „Opracowanie wytycznych projektowych dla technologii SCR pod kątem: zmniejszenia konwersji SO₂ do SO₃, rozkładu resztkowego (nieprzereagowanego) amoniaku – zawartość w popiele, gipsie i ściekach. Prawdopodobieństwo tworzenia się ABS (wodosiarczanu amonu) i AS (siarczanu amonu), realizowanego przy współpracy Instytutu Maszyn i Urządzeń Energetycznych z Politechniki Śląskiej w Gliwicach; dotacja ma charakter pieniężny,
- projektu badawczego „Niskoemisyjne innowacyjne technologie rekonstrukcji elektrowni węglowych z blokami o mocy 200 MW” (akronim DUO-BIO) realizowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Badań Stosowanych; dotacja ma charakter pieniężny.

Rozliczenia z tytułu dotacji:

<i>Cel dotacji</i>	<i>Stan na 1 stycznia 2014</i>	<i>Zwiększenia w okresie</i>	<i>Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie</i>	<i>Zwrot dotacji w okresie</i>	<i>Inne zmniejszenia dotacji w okresie</i>	<i>Stan na 31 grudnia 2014</i>
Modernizacja środków trwałych	23	0	(2)	–	–	21
Realizacja części projektu badawczego	524	698	(172)	–	–	1 050
	547	698	(174)	–	–	1 071

41. Emisja, wykup i spłata dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku oraz w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2013 roku Spółka nie przeprowadzała emisji, wykupu i spłat dłużnych i kapitałowych papierów wartościowych.

42. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Na dzień 31 grudnia 2014 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	31 grudnia 2014		31 grudnia 2013	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	559	559	143	143
W okresie od 1 do 5 lat	1 581	1 581	222	222
Powyżej 5 lat	–	–	–	–
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	2 140	2 140	365	365
Minus koszty finansowe	–	–	–	–
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	2 140	2 140	365	365
Krótkoterminowe	559	559	143	143
Długoterminowe	1 581	1 581	222	222

43. Zmiany pozycji pozabilansowych, informacje o udzieleniu przez jednostkę poręczeń kredytu, pożyczki lub udzieleniu gwarancji

	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji bankowych otrzymanych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	189 601	272 157
- od jednostek powiązanych	–	–
Należności z tytułu otrzymanych poręczeń, w tym:	7 600	7 600
- od jednostek powiązanych	–	–
Weksle otrzymane jako zabezpieczenie, w tym:	27 557	51 316
- od jednostek powiązanych	14 821	5 510
Akredytywy	19 180	2 127
	243 938	333 200
	31 grudnia 2014	31 grudnia 2013
Pozycje pozabilansowe z tytułu gwarancji bankowych udzielonych w głównej mierze jako zabezpieczenie wykonania umów handlowych, w tym:	243 232	271 234
- na rzecz jednostek powiązanych	–	–
Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń, w tym:	1 046 000	–
- na rzecz jednostek powiązanych	–	–
Weksle wydane pod zabezpieczenie, w tym:	28 647	20 939
- na rzecz jednostek powiązanych	2 000	2 000
Akredytywy	–	1 733
	1 317 879	293 906

W okresie 12 miesięcy 2014 roku spółka RAFAKO S.A. zanotowała wzrost poziomu zobowiązań warunkowych w kwocie 1 023 973 tysiące złotych, w tym spadek zobowiązań z tytułu gwarancji w kwocie 28 002 tysiące złotych oraz spadek zobowiązań z tytułu akredytyw w kwocie 1 733 tysiące złotych i wzrost z tytułu weksli wydanych pod zabezpieczenie o 7 708 tysięcy złotych. Zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń w kwocie 1 046 000 tysiące złotych dotyczą poręczenia w dniu 16 kwietnia 2014 roku przez RAFAKO S.A. udzielonego na rzecz instytucji finansowych (PKO BP S.A., BGK S.A. oraz PZU S.A.) do dnia 17 kwietnia 2028 roku, w związku z wystawieniem przez te instytucje gwarancji na projekt na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w Tauron Wytwarzanie S.A.– Budowa bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II”. W okresie 12 miesięcy 2014 roku na zlecenie RAFAKO S.A. banki oraz instytucje ubezpieczeniowe udzieliły kontrahentom gwarancji w kwocie 89 337 tysięcy złotych, w tym gwarancji z tytułu dobrego wykonania umowy w kwocie 46 564 tysiące złotych. Największą pozycję w tej grupie zobowiązań stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy na kwotę 15 165 tysięcy złotych, wystawiona w październiku 2014 roku w związku z kontraktem na budowę kotła fluidalnego. Największą pozycją wśród gwarancji udzielonych, które wygasły w okresie 12 miesięcy 2014 roku była gwarancja przetargowa w kwocie 20 milionów złotych, związana z przetargiem na budowę bloku energetycznego.

W okresie 12 miesięcy 2014 roku Spółka odnotowała spadek poziomu należności warunkowych otrzymanych głównie pod zabezpieczenie należytego wykonania umów w kwocie 89 262 tysięcy złotych, w tym spadek poziomu należności z tytułu otrzymanych gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych w kwocie 82 556 tysięcy złotych oraz spadek poziomu należności z tytułu weksli w wysokości 23 759 tysięcy złotych. Największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych, które wygasły w okresie 12 miesięcy 2014 roku stanowi gwarancja płatności w kwocie 85 715 tysięcy złotych. Natomiast największą pozycję wśród gwarancji otrzymanych w okresie 12 miesięcy 2014 roku stanowi gwarancja dobrego wykonania umowy w kwocie 2 087 tysięcy złotych. W okresie tym RAFAKO S.A. zanotowało z kolei wzrost należności z tytułu akredytyw otwartych na rzecz Spółki w wysokości 17 053 tysiące złotych.

44. Gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka posiadała zobowiązania warunkowe wynikające z gwarancji bankowych i ubezpieczeniowych o łącznej wartości 243 232 tysiące złotych, w tym:

<i>Lp.</i>	<i>Bank/ubezpiaczyciel wystawiający gwarancję</i>	<i>Kwota gwarancji</i>	<i>Przedmiot gwarancji</i>	<i>Zabezpieczenie</i>
1.	BOŚ S.A.	3 437	należyte usunięcie wad i usterek	pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi; weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową; przelew wierzytelności z kontraktu
2.	BRE Bank S.A.	2 584	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową; przelew wierzytelności z kontraktu
3.	BZ WBK S.A.	63 009	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową; oświadczenie o poddaniu się egzekucji; przelew wierzytelności z kontraktu; pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi; kaucja
4.	DEUTSCHE Bank Polska S.A.	2 180	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek	oświadczenie o poddaniu się egzekucji; przelew wierzytelności z kontraktu; kaucja
5.	T.U. Euler HERMES S.A.	7 507	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową
6.	STU ERGO HESTIA S.A.	16 795	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek	weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi
7.	PKO BP S.A.	111 981	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, zwrot zaliczki, udziału w przetargu, retention	oświadczenie o poddaniu się egzekucji; klauzula potrącenia z rachunków; przelew wierzytelności z kontraktu; weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, kaucja
8.	PZU S.A.	8 472	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek	weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi; oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Kpc
9.	UNIQA TU S.A.	2 938	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek, udział w przetargu	weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi
10.	TUIR WARTA S.A.	22 079	dobrze wykonanie umowy, należyte usunięcie wad i usterek	weksle własne in blanco wraz z deklaracjami wekslowymi; oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Kpc
11.	Generali TU S.A.	2 250	dobrze wykonanie umowy	weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową
	RAZEM	243 232		

45. Sprawy sporne, postępowania sądowe

Poniżej zaprezentowano kluczowe sprawy sporne oraz postępowania sądowe prowadzone przez Spółkę.

W dniu 3 listopada 2009 roku Spółka RAFAKO S.A. wniosła do Sądu Okręgowego w Warszawie, XX Wydziału Gospodarczego pozew o zapłatę przeciwko ING Bankowi Śląskiemu S.A. (dalej ING), w którym żąda zwrotu bezpodstawnie wyegzekwowanej, przez ING Bank Śląski S.A., z jej rachunków kwoty około 9 milionów złotych. Sąd I instancji w dniu 29 listopada 2010 roku wydał wyrok, którym zasądził od ING Banku Śląskiego S.A. na rzecz RAFAKO S.A. kwotę 8 996 566,00 złotych wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami postępowania. Od wyroku Sądu I instancji pełnomocnik ING Banku Śląskiego S.A. złożył apelację. W dniu 12 października 2011 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie po przeprowadzeniu rozprawy nie uznał zarzutów podniesionych w apelacji przez ING Bank Śląski S.A. za uzasadnione, ale z urzędu stwierdził, iż Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sporu, uchylił wyrok i przekazał sprawę Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy w Warszawie w dniu 1 kwietnia 2014 roku wydał wyrok, w którym zasądził od ING na rzecz RAFAKO S.A. kwotę 3 646 699,59 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 3 listopada 2009 r. do dnia zapłaty. W pozostałej części sąd oddalił powództwo. Obie strony złożyły apelację od tego wyroku i czekają na wyznaczenie terminu rozprawy.

Istotnym postępowaniem prowadzonym przez Spółkę jest postępowanie sądowe o odszkodowanie od firmy Donieckobfenergo z siedzibą na Ukrainie o wartości 11 500 tysięcy USD (38 151 tysięcy złotych) z powodu ostatecznego zaniechania realizacji budowy kotła przez Klienta. W 2009 roku sąd pierwszej i drugiej instancji wydał korzystny dla Spółki wyrok, jednakże Wyższy Sąd Gospodarczy, po rozpatrzeniu skargi kasacyjnej strony pozwanej, uchylił te wyroki i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. W dniu 6 sierpnia 2010 roku Spółka otrzymała wyrok Izby Sądowej do spraw gospodarczych Sądu Najwyższego Ukrainy, na mocy którego pozytywnie została rozpatrzona skarga kasacyjna złożona przez Spółkę w dniu 2 marca 2010 roku i postanowiono utrzymać w mocy wyrok Donieckiego Apelacyjnego Sądu Gospodarczego z dnia 23 grudnia 2008 roku, w którym to orzeczeniu została zasądzona na rzecz RAFAKO S.A. tytułem odszkodowania, odsetek za zwłokę, kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego łącznie kwota 56,7 miliona hrywien, co w przeliczeniu stanowiło w dniu wniesienia powództwa kwotę około 11,5 mln USD. Ze względu na niepewność skuteczności windykacji zasądzonej wierzytelności, Spółka nie ujęła powyższej kwoty w przychodach. Pełnomocnik RAFAKO S.A. poinformował, że w lipcu 2012 roku Sąd Gospodarczy okręgu Donieckiego wznowił rozpatrywanie sprawy ze względu na żądanie Donieckobfenergo uznania umowy z dnia 16 maja 1994 roku za nieważną. Zdaniem pełnomocnika nie ma żadnych nowych argumentów i dowodów dla uznania takiego żądania. Ze względu na aktualną sytuację na Ukrainie nie wyznaczono kolejnego terminu rozprawy.

Przed Międzynarodowym Sądem Arbitrażowym przy Austriackiej Izbie Handlowej w Wiedniu toczy się przeciwko RAFAKO S.A. spór z powództwa Steinmüller Babcock Environment GmbH (dawniej FISIA BABCOCK ENVIRONMENT GmbH). Sprawa dotyczy pozwu o zapłatę ok. 3,8 miliona EUR w związku z umową licencyjną w zakresie instalacji odsiarczania gazów spalinowych metodą mokrą. Zasadnicze roszczenia dotyczą zapłaty rzekomo należnej zaległej opłaty licencyjnej. Zdaniem RAFAKO S.A. roszczenia te są niezasadne. Spółka stoi na stanowisku, że kontrakt na modernizację czterech instalacji odsiarczania, będący przyczyną sporu został zrealizowany w oparciu o własne rozwiązania techniczne, bez zastosowania licencyjnego know-how. W odpowiedzi na pozew RAFAKO S.A. podnosi również zarzut przedawnienia ewentualnego roszczenia. Tę kwestię (przedawnienie) Trybunał będzie rozpatrywał w pierwszej kolejności.

W związku z procesem arbitrażowym Spółka utworzyła rezerwę na koszty arbitrażu w kwocie około 586 tysięcy złotych. Rezerwa ta została częściowo wykorzystana w 2014 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosi 477 tysięcy złotych. Zarząd Spółki ocenia, że na dzień 31 grudnia 2014 roku nie zachodzą okoliczności uzasadniające konieczność tworzenia rezerwy na przedmiot roszczenia.

W dniu 9 grudnia 2014 roku do RAFAKO wpłynął pozew o zapłatę z powództwa ESPD Environmental Solutions and Project Development GmbH (dalej ESPD) z siedzibą w Wiedniu o wartości przedmiotu sporu 644,5 tys. EUR. Rzekome zobowiązanie Spółki wynikać ma z umowy o współpracy pomiędzy stronami dotyczącej wsparcia przez ESPD starań RAFAKO o pozyskanie zleceń obejmujących swoim zakresem instalacje odzotowania spalin (DeNOx). RAFAKO stoi na stanowisku, że wynagrodzenie, którego dochodzi ESPD jest świadczeniem nienależnym ze względu na brak świadczenia wzajemnego. Postępowanie toczy się przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie gospodarczej w Warszawie.

46. Należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej

Spółka na dzień bilansowy wykazuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności netto od podmiotów powiązanych objęte postępowaniem upadłości układowej w kwocie 33,3 miliona złotych.

W dniu 20 grudnia 2011 roku Spółka RAFAKO S.A. zawarła ze spółką PBG S.A. („jednostka dominująca wyższego szczebla”) z siedzibą w Wysogotowie umowę („Umowa”), na mocy której dokonała nabycia akcji spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE Spółka Akcyjna („EP”) z siedzibą w Katowicach, ul. Mickiewicza 15. Na podstawie umowy RAFAKO S.A. nabyła 46 021 520 akcji zwykłych na okaziciela EP o wartości nominalnej 1 złoty każda akcja i łącznej wartości nominalnej 46 021 520 złotych, stanowiących 64,84% udziału w kapitale zakładowym oraz 64,84% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu, tj. uprawniających do wykonywania 46 021 520 głosów z akcji. Na podstawie umowy, PBG S.A. zbyła posiadane akcje za kwotę 160 154 889,60 złotych, tj. 3,48 złotych za 1 akcję. Płatność ceny nabycia nastąpiła w dniu 30 grudnia 2011 roku. W wyniku przeprowadzonej analizy, uwzględniając prawdopodobieństwo realizacji dopłat oraz roszczeń RAFAKO S.A., Zarząd Spółki ustalił cenę nabycia na poziomie 160 154 889,60 złotych powiększoną o koszty transakcyjne w kwocie 557 363,40 złotych.

W wyniku wyżej opisanych transakcji spółka ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. stała się jednostką zależną Grupy Kapitałowej RAFAKO.

Nabycie akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. zostało ujęte w sprawozdaniu finansowym Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2011 roku jako nabycie inwestycji w jednostkę zależną. Wartość bilansowa tej inwestycji na dzień 31 grudnia 2011 roku wyniosła 160 712,3 tysiąca złotych. Zgodnie z polityką rachunkowości Spółki akcje w jednostce zależnej wykazane zostały według kosztu historycznego (z uwzględnieniem ewentualnych odpisów z tytułu utraty wartości).

W dniu 4 czerwca 2012 roku PBG S.A. złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości. Dnia 13 czerwca 2012 roku sąd zatwierdził ten wniosek, przy czym ogłoszenie upadłości PBG S.A. nastąpiło w opcji z możliwością zawarcia układu.

Zarząd Spółki otrzymał w dniu 16 lipca 2012 roku od Nadzorca Sądowego PBG S.A. w upadłości układowej (PBG), pismo skierowane do PBG S.A. w upadłości układowej („PBG”), w którym PBG S.A. zostało poinformowane, że transakcja zbycia 46 021 520 akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. przez PBG S.A. na rzecz Spółki z dnia 20 grudnia 2011 roku: „jako czynność prawna odpłatna dokonana przez Upadłego (PBG) w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości (tj. 4 czerwca 2012 roku) ze spółką powiązaną, wobec której dodatkowo Upadły (PBG) był spółką dominującą – pozostaje bezskuteczna wobec masy upadłości PBG S.A.”, zgodnie z art. 128 ust 2 Ustawy Prawo Upadłościowe i Naprawcze („Pismo”). Nadzorca Sądowy wezwał Zarząd PBG S.A. do niezwłocznego podjęcia w trybie art. 134 Ustawy Prawo Upadłościowe i Naprawcze czynności zmierzających do zwrotnego przeniesienia 46 021 520 akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. na rachunek PBG S.A.

W dniu 7 sierpnia 2012 roku Zarząd Spółki zawarł z PBG S.A. w upadłości układowej, z siedzibą w Wysogotowie umowę dotyczącą przeniesienia akcji spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE Spółka Akcyjna z siedzibą w Katowicach. Przedmiotem umowy jest przeniesienie 46 021 520 akcji zwykłych na okaziciela Spółki o wartości nominalnej 1 złotych każda akcja stanowiących 64,84% udziału w kapitale zakładowym EPD oraz 64,84% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A., tj. uprawniających do wykonywania 46 021 520 głosów. Transakcja przeniesienia akcji została zarejestrowana na rachunku domu maklerskiego w dniu 7 sierpnia 2012 roku.

Zgodnie z analizami prawnymi posiadany przez Zarząd Spółki, w związku z ogłoszeniem w dniu 13 czerwca 2012 roku upadłości PBG S.A., zbycie akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. przez PBG S.A. na rzecz RAFAKO S.A. na mocy umowy zawartej w dniu 20 grudnia 2011 roku jest bezskuteczne w stosunku do masy upadłości z mocy prawa z datą postanowienia sądu o ogłoszeniu upadłości PBG S.A. z możliwością zawarcia układu, tj. z datą 13 czerwca 2012 roku (data utraty kontroli). Oznacza to, że Spółka jest zobowiązana zwrócić akcje spółki ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. do masy upadłości PBG S.A., tj. spowodować zapisanie ich na rachunku papierów wartościowych PBG S.A. Obowiązek ten powstał z mocy prawa w momencie ogłoszenia upadłości PBG S.A. Biorąc powyższe pod uwagę, po dokonaniu analizy posiadanych opinii prawnych dotyczących bezskuteczności transakcji nabycia akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. od PBG S.A. w upadłości układowej, Zarząd Spółki podjął decyzję o poddaniu się procedurze zwrotu w/w akcji.

Wobec bezskuteczności zbycia przez PBG S.A. akcji ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. na rzecz RAFAKO S.A., Spółce przysługuje roszczenie o zwrot ceny zapłaconej za akcje ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. Prawo RAFAKO S.A. do zwrotu zapłaconej ceny za akcje ENERGOMONTAŻ – POŁUDNIE S.A. skutkuje rozpoznaniem w sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności, która na moment początkowego ujęcia została wyceniona do wartości godziwej przez odniesienie do wartości bieżącej spodziewanych wpływów. Konsekwentnie, wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do Spółki biorąc pod uwagę propozycje układowe PBG S.A. zakładające 31-procentową redukcję wierzytelności (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany termin wpływu pierwszej raty środków pieniężnych do Spółki, oszacowany przez Zarząd Spółki na 30 czerwca 2015 roku.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku Spółka dokonała ponownej wyceny tego aktywa w oparciu o zaktualizowane propozycje układowe przedstawione przez PBG S.A. w upadłości układowej z dnia 3 listopada 2014 roku, zakładające dla pierwszej grupy wierzycieli (do których została zaliczona wierzytelność RAFAKO S.A.) zakładające spłatę 500 tysięcy złotych oraz 80-procentową redukcję należności powyżej 500 tysięcy złotych. Należność będzie spłacana w okresach półrocznych przez okres 5 lat począwszy od 30 czerwca 2016 roku. Zarząd Spółki szacuje, że pierwsza spłata zostanie dokonana do 30 czerwca 2016 roku. Wartość należności ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń na dzień 31 grudnia 2014 roku, wykazanej w pozycji „Inne aktywa finansowe długoterminowe” wynosi 27,7 miliona złotych. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 160 154 889,60 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).

Dodatkowo, w dniu 10 stycznia 2012 roku RAFAKO S.A. zawarła ze spółką Hydrobudowa Polska S.A. z siedzibą w Wysogotowie umowę pożyczki, na podstawie której RAFAKO S.A. udzieliło spółce Hydrobudowa Polska S.A. na okres 12 miesięcy (tj. do dnia 9 stycznia 2013 roku) pożyczki pieniężnej w kwocie 32 miliony złotych z przeznaczeniem na finansowanie bieżącej działalności. Tytułem zabezpieczenia zwrotu kwoty udzielonej pożyczki spółka Hydrobudowa Polska S.A. przekazała RAFAKO S.A. weksel własny in blanco z klauzulą bez protestu poręczony przez spółkę PBG S.A. oraz Multaros Trading Company Ltd. wraz z deklaracjami wekslowymi. RAFAKO S.A. jest uprawniona do wypełnienia weksla na kwotę niezwróconej w terminie pożyczki powiększonej o odsetki, która to kwota nie może przekroczyć 35 000 000 złotych (słownie: trzydzieści pięć milionów złotych). Pożyczka ta została oprocentowana w wysokości WIBOR 1M plus marża w stosunku rocznym. Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego RAFAKO S.A. nie otrzymała od Hydrobudowa Polska S.A. jakiegokolwiek kwoty, czy to tytułem zwrotu kapitału, czy to tytułem zapłaty odsetek od pożyczki.

W dniu 4 czerwca 2012 roku spółka PBG S.A. oraz Hydrobudowa Polska S.A. złożyły do Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, XI Wydziału Gospodarczego do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wnioski o ogłoszenie upadłości PBG S.A. oraz Hydrobudowa Polska S.A. z możliwością zawarcia układu. W dniu 13 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, XI Wydział Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wydał postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości PBG S.A. z możliwością zawarcia układu. Natomiast w dniu 11 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu, XI Wydział Gospodarczy do Spraw Upadłościowych i Naprawczych wydał postanowienie w sprawie ogłoszenia upadłości Hydrobudowa Polska S.A. obejmującej likwidację majątku Spółki. W związku z ogłoszeniem upadłości przez spółkę Hydrobudowa Polska S.A., stosownie do art. 124 ust. 2 Prawa Upadłościowego i Naprawczego, RAFAKO S.A. jest uprawniona do dochodzenia zwrotu faktycznie udzielonej pożyczki na zasadach określonych w Prawie Upadłościowym i Naprawczym. Zarząd Spółki w dniu 26 października 2012 roku dokonał zgłoszenia wierzytelności z tytułu pożyczki w postępowaniu upadłościowym Hydrobudowa Polska S.A., która znajduje się na liście wierzytelności uznanych przez syndyka.

Mając na uwadze proces upadłości likwidacyjnej spółki Hydrobudowa Polska S.A., celem dochodzenia zwrotu pożyczki, Zarząd Spółki w dniu 21 września 2012 roku dokonał zgłoszenia wierzytelności z tytułu pożyczki w postępowaniu upadłościowym PBG S.A. z możliwością zawarcia układu. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku, biorąc pod uwagę aktualne propozycje układowe (z dnia 3 listopada 2014 roku) wartość godziwa rozpoznanej należności została oszacowana przy uwzględnieniu spodziewanych wpływów środków pieniężnych do Spółki zakładające spłatę 500 tysięcy złotych, przypadające na jednego wierzyciela, oraz 80-procentową redukcję należności powyżej 500 tysięcy złotych (dla której nie rozpoznano aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego) oraz spodziewany termin pierwszego wpływu środków pieniężnych do Spółki, oszacowany przez Zarząd Spółki na 30 czerwca 2016 roku (propozycje układowe zakładają spłatę należności w okresach półrocznych przez okres 5 lat). Na dzień 31 grudnia 2014 roku wartość należności ustalonej przy wykorzystaniu wyżej omówionych założeń, wykazanej w pozycji „Inne aktywa finansowe długoterminowe” wynosi 5,6 miliona złotych. Powyższa wierzytelność w pełnej kwocie tj. 32 915 787,40 złotych znalazła się w zgłoszeniu wierzytelności do masy upadłościowej PBG S.A. i widnieje się na liście wierzytelności uznanych przez nadzorcę sądowego (ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 4 czerwca 2013 roku).

Łączna kwota należności od jednostki powiązanej (PBG S.A.) w stosunku do której toczy się postępowanie upadłościowe z możliwością zawarcia układu, wynikająca z powyższych tytułów i wykazana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wynosi 33,3 miliona złotych. Wartość odzyskiwalna tych należności zależy od warunków układu z wierzycielami tej jednostki, który do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie został zawarty, oraz od możliwości realizacji przez jednostkę powiązaną tego układu w przyszłości.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2014 roku, wpływ wyceny wyżej opisanych należności, na wynik finansowy Spółki wyniósł 83 tysiące złotych (31 grudnia 2013 roku: minus 94 205 tysięcy złotych).

47. Informacje o podmiotach powiązanych

W okresie 12 miesięcy 2014 roku oraz w okresie 12 miesięcy 2013 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe.

Łączne kwoty transakcji z podmiotami powiązаныmi za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014 roku oraz za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013 roku:

<i>Podmiot powiązany</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia:</i>	<i>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</i>	<i>Zakupy od podmiotów powiązanych</i>	<i>Należności od podmiotów powiązanych</i>	<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>
Podmioty dominujące:					
PBG S.A. w upadłości układowej	2014	–	5 057	33 344*	–
	2013	–	516	33 261*	129
Jednostki z Grupy Kapitałowej PBG S.A.:					
GasOil Engineering a.s.**	2014	–	–	–	–
	2013	–	338	–	294
ENERGOMONTAŻ-POŁUDNIE S.A. w upadłości likwidacyjnej***	2014	–	–	–	–
	2013	5	–	–	–
PBG oil and gas Sp. z o.o. (dawniej HBP DROGI Sp. z o.o.)	2014	–	1 506	–	565
	2013	–	–	–	–
ENERGOMONTAŻ-POŁUDNIE Sp. z o.o.***	2014	–	–	–	–
	2013	522	13 633	–	–
EGBP MANAGEMENT Sp. z o.o. (dawniej PBG Energia Sp. z o.o.)	2014	–	–	–	–
	2013	12 378	–	–	–
PBG Avatia Sp. z o.o. w upadłości układowej	2014	–	4	–	1
	2013	–	3	–	–
Jednostki zależne:					
PGL-DOM Sp. z o.o.	2014	–	60	–	23
	2013	–	63	–	23
RAFAKO Engineering Sp. z o. o.	2014	40	9 953	4	903
	2013	35	1 804	1	1 137
RAFAKO Engineering Solution doo.	2014	–	1 246	–	170
	2013	186	1 093	60	568
FPM S.A.	2014	–	3	–	–
	2013	–	19	–	22
RAFAKO Hungary Sp. z o.o.	2014	684	–	14	–
	2013	–	–	–	–

Podmiot powiązany	Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia:	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
ENERGOTECHNIKA ENGINEERING Sp. z o.o.	2014	48	17 643	10	5 300
	2013	32	8 612	5	1 702
E001RK Sp. z o.o.	2014	6	388	1	61
	2013	–	–	2	–
E003B7 Sp. z o.o.	2014	166	–	1 788	–
	2013	–	–	1	–
SWGK CONSULTING Sp. z o.o.	2014	–	46	–	–

* należności od PBG S.A. w upadłości układowej, które zostały opisane w nocie 46

** w związku ze złożeniem przez Spółkę w 2013 roku wniosku o upadłość Grupa Kapitałowa PBG utraciła kontrolę nad spółką

***jednostka powiązana do dnia 30 czerwca 2013 roku

47.1. Jednostka dominująca Spółki

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego podmiotem dominującym RAFAKO S.A. jest spółka PBG S.A. w upadłości układowej.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku PBG S.A. z siedzibą w Wysogotowie posiadała 61,01% akcji zwykłych Spółki (bezpośrednio posiada 11,01% akcji, pośrednio 50% + 1 akcja).

47.2. Wspólne przedsięwzięcia, w których Spółka jest współnikiem

Spółka nie prowadzi wspólnych przedsięwzięć.

47.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

W okresie 12 miesięcy 2014 roku Spółka nie zawierała istotnych transakcji z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe. Wszelkie transakcje z podmiotami powiązanymi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach gospodarczych z podmiotami niepowiązanymi. Wynagrodzenie ustalane jest najczęściej w drodze przetargu, ustalane są standardowe warunki płatności. Podmiot powiązany musi zapewnić wykonanie usługi zgodnie z dokumentacją, udzielić gwarancji na określony czas oraz przedstawić zabezpieczenie w postaci bankowej gwarancji dobrego wykonania umowy lub weksla in blanco. Wobec podmiotów powiązanych obowiązują również standardowe kary umowne, zapisy zabezpieczające zachowanie tajemnicy, własności przemysłowej, ubezpieczenia kontraktu, działania siły wyższej i rozstrzygania ewentualnych sporów.

47.4. Transakcje z udziałem innych członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym nie udzielono pożyczek członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki.

W okresie sprawozdawczym i porównywalnym okresie sprawozdawczym Spółka nie prowadziła żadnych transakcji z członkami Zarządu.

47.5. Akcje w posiadaniu członków organów zarządzających i nadzorujących

Ilość akcji Spółki będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, a także ilość akcji i udziałów w jednostkach powiązanych ze Spółką, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących, według stanu na 31 grudnia 2014 roku, przedstawia poniższa tabela:

<i>Nazwa spółki</i>	<i>Łączna liczba akcji (udziałów)</i>	<i>Wartość nominalna akcji (udziałów) w złotych</i>
Osoba zarządzająca		
Edward Kasprzak	RAFAKO S.A. 2 000	4 000
Jarosław Dusiło	PBG S.A. w upadłości układowej 100	100
Tomasz Tomczak	PBG S.A. w upadłości układowej 3 250	3 250
Osoba nadzorująca		
Małgorzata Wiśniewska	PBG S.A. w upadłości układowej 3 279	3 279
Jerzy Wiśniewski	PBG S.A. w upadłości układowej 3 881 224	3 881 224

47.6. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

Spółka nie prowadzi programu akcji pracowniczych.

47.7. Wynagrodzenia wyższej kadry kierowniczej Spółki

	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2014</i>	<i>Okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2013</i>
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	8 204	9 574
Nagrody jubileuszowe	17	81
Świadczenia po okresie zatrudnienia	–	–
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	–	120
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	–	–
Łączna kwota kosztów z tytułu wynagrodzenia głównej kadry kierowniczej*	8 221	9 775

* w tym: członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2014 roku przedstawiało się następująco:

dane w tysiącach złotych

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	2 904	1 205	665
<i>Agnieszka Wasilewska-Semail</i>	226	–	3
<i>Krzysztof Burek</i>	542	192	–
<i>Jarosław Dusiło</i>	542	240	–
<i>Edward Kasprzak</i>	542	199	–
<i>Maciej Modrowski</i>	234	199	140
<i>Paweł Mortas</i>	438	375	492
<i>Tomasz Tomczak</i>	380	–	30
Rada Nadzorcza	1 020	–	1 330
<i>Jerzy Wiśniewski</i>	236	–	600
<i>Dariusz Sarnowski</i>	146	–	180
<i>Piotr Wawrzynowicz</i>	144	–	360
<i>Małgorzata Wiśniewska</i>	108	–	–
<i>Agenor Gawrzyła</i>	114	–	33
<i>Edyta Senger-Kałał</i>	108	–	–
<i>Przemysław Schmidt</i>	108	–	157
<i>Adam Szyszka</i>	56	–	–
Razem	3 924	1 205	1 995

Wynagrodzenie wypłacone członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku przedstawiało się następująco:

dane w tysiącach złotych

	<i>Wynagrodzenie zasadnicze</i>	<i>Wynagrodzenie wypłacone w postaci nagród</i>	<i>Wynagrodzenie z pozostałych tytułów</i>
Zarząd	2 314	510	112
<i>Paweł Mortas</i>	600	150	27
<i>Krzysztof Burek</i>	480	–	–
<i>Jarosław Dusiło</i>	480	120	16
<i>Kasprzak Edward</i>	377	120	11
<i>Modrowski Maciej</i>	377	120	58
Rada Nadzorcza	1 038	–	577
<i>Piotr Wawrzynowicz</i>	144	–	101
<i>Jerzy Wiśniewski</i>	228	–	476
<i>Małgorzata Wiśniewska</i>	108	–	–
<i>Agenor Gawrzyła</i>	240	–	–
<i>Przemysław Cieszyński</i>	51	–	–
<i>Ryszard Wojnowski</i>	51	–	–
<i>Edyta Senger-Kałał</i>	108	–	–
<i>Przemysław Schmidt</i>	54	–	–
<i>Dariusz Sarnowski</i>	54	–	–
Razem	3 352	510	689

48. Stanowisko Zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz

Spółka nie publikowała prognoz na 2014 rok.

49. Informacja o umowie z biegłym rewidentem lub podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych za wyżej wymienione okresy

W dniu 11 kwietnia 2012 roku, Rada Nadzorcza Spółki działając na podstawie uprawnienia wynikającego ze Statutu Spółki, dokonała wyboru firmy Ernst & Young Audit Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. (dawniej Ernst & Young Audit Sp. z o.o.) z siedzibą w Warszawie, Rondo ONZ 1, wpisaną do rejestru KIBR pod numerem 130, jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych za lata 2012, 2013 i 2014. Wybór audytora nastąpił zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi. W przeszłości Spółka korzystała z usług ww. firmy w zakresie przeglądu i badania sprawozdań finansowych jednostkowych i Grupy Kapitałowej RAFAKO za lata 2002-2005 oraz za 2011 rok.

W dniu 15 czerwca 2012 roku Spółka zawarła umowę z firmą Ernst & Young Audit Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. (dawniej Ernst & Young Audit Sp. z o.o.) z siedzibą w Warszawie na dokonanie przeglądu i badania sprawozdań jednostkowych i skonsolidowanych za lata 2012 – 2014. Łączna wysokość wynagrodzenia za przegląd i badanie sprawozdań finansowych została ustalona na poziomie 537 tysięcy złotych.

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	Rok zakończony 31 grudnia 2014*	Rok zakończony 31 grudnia 2013*
Obowiązkowe badanie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	179	179
Inne usługi poświadczające	-	-
Usługi doradztwa podatkowego	-	-
Pozostałe usługi	30	19
Razem**	230	198

** odnosi się do Ernst & Young Audit Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

50. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Celem zarządzania ryzykiem finansowym RAFAKO S.A. jest ograniczenie zmienności generowanych przepływów pieniężnych oraz osiąganych wyników finansowych na podstawowej działalności biznesowej do akceptowalnego poziomu. Do głównych instrumentów finansowych z których korzystała Spółka należą: środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe, transakcje wymiany walut, udzielone pożyczki, kredyt w rachunku bieżącym i umowy leasingu. Głównym zadaniem wspomnianych instrumentów jest wspomaganie i zabezpieczenie finansowe bieżącej działalności operacyjnej Spółki poprzez stabilizowanie i neutralizowanie ryzyk płynności finansowej, zmienności kursów walutowych i stóp procentowych, a także efektywną dystrybucję dostępnych środków finansowych. Pozostałe instrumenty finansowe – takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług – powstają w związku z prowadzeniem przez Spółkę bieżącej działalności biznesowej i są nieodłącznym jej elementem.

Spółka nie prowadzi obrotu instrumentami finansowymi. Wszystkie opisane w niniejszym rozdziale instrumenty mają charakter wspomagający bezpośrednie procesy biznesowe, wynikające z prowadzonej działalności podstawowej. Spółka nie dopuszcza do wykorzystania instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych czy innych, niepowiązanych ściśle z podstawową działalnością operacyjną.

Najistotniejszym rodzajem ryzyka finansowego na jakie narażona jest Spółka jest ryzyko płynności, które zostało szeroko opisane w nocie 6.

W 2014 roku Spółka kontynuowała z PKO BP S.A. Umowę Kredytu w rachunku bieżącym na kwotę 150 milionów złotych, w związku z tym narażona jest na ryzyko stopy procentowej, które będzie miało wpływ na wysokość kosztów finansowych ponoszonych przez Spółkę w kolejnych okresach. Jednak z uwagi na obniżenie w 2014 roku wartości nominalnej kredytu ekspozycja na ryzyko stopy procentowej obniżyła się. Na stosunkowo niskim i stabilnym poziomie utrzymuje się też wartość podstawowej stopy procentowej decydującej o kosztach wykorzystania kredytu.

Dodatkowym rodzajem ryzyka finansowego na jakie była narażona Spółka w analizowanym okresie było i jest obecnie ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej. Wielkość tych ryzyk została przedstawiona w nocie 52.1 i 50.2.

Zasady rachunkowości Spółki dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 11.14.

50.1. Ryzyko stopy procentowej

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka posiadała aktywną umowę kredytową, w związku z czym ryzyko kredytowe oraz ewentualne zmiany stóp procentowych stanowią ryzyko dla działalności RAFAKO S.A. Ryzyko związane ze zmianą stóp procentowych może oddziaływać na zmianę oprocentowania kredytu oraz depozytów posiadanych przez Spółkę. Wrażliwość tego rodzaju zmian wskazano w tabeli poniżej.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (lokaty, udzielone pożyczki, kredyt bankowy). Nie przedstawiono wpływu na kapitał własny Spółki.

Okres zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	<i>Zwiększenie/ zmniejszenie o punkty procentowe</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>
PLN	+ 1%	622
EUR	+ 1%	753
GBP	+ 1%	43
PLN	- 1%	(622)
EUR	- 1%	(753)
GBP	- 1%	(43)
Okres zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku		
PLN	+ 1%	(1 403)
EUR	+ 1%	359
PLN	- 1%	1 403
EUR	- 1%	(359)

50.2. Ryzyko walutowe

Najistotniejszym rodzajem ryzyka finansowego, na które narażona jest Spółka jest ryzyko walutowe, które wynika ze zmian kursu walutowego, powodujących niepewność, co do przyszłego poziomu przepływów pieniężnych denominowanych w walutach obcych. Ekspozycja na ryzyko walutowe Spółki wynika z faktu, że znaczna część jej przepływów pieniężnych jest wyrażona w walutach obcych. Zmiany kursu PLN do walut obcych, szczególnie mające miejsce w krótkim okresie czasu i występujące z dużą dynamiką, mogą mieć istotny wpływ zarówno na rentowność realizowanych kontraktów denominowanych w walutach obcych, jak i poziom różnic kursowych liczonych od pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych, a przeliczanych na PLN.

W minionym okresie ponad 15% zafakturowanych przychodów Spółki wyrażonych było w walutach obcych, przede wszystkim w EUR.

Strategia zarządzania ryzykiem walutowym stosowana przez Spółkę zakłada wykorzystanie w jak największym stopniu naturalnego zabezpieczenia. Spółka dąży do jak największego strukturalnego dopasowania przychodów i kosztów w tej samej walucie w ramach realizowanych kontraktów. Ekspozycja netto na ryzyko walutowe, która nie jest zabezpieczana w sposób naturalny, zabezpieczana jest w momencie zawierania transakcji w granicach od 30% do 70% szacowanej wartości ekspozycji netto, wyłącznie za pomocą zaakceptowanych typów instrumentów pochodnych. Na dzień 31 grudnia 2014 roku, Spółka nie posiada żadnych otwartych pozycji zabezpieczających.

Z uwagi na dokonane przez Zamawiających wybory najkorzystniejszych ofert w istotnych procedurach przetargowych i przewidywaną zmianą pozycji z tzw. eksportera na importera w ekspozycji walutowej netto Spółka nie zawierała nowych transakcji walutowych na sprzedaż walut obcych w granicach wyznaczonych przyjętą polityką zabezpieczania ryzyka walutowego. Po ostatecznych rozstrzygnięciach przetargowych Spółka dokona uaktualnienia wartości swoich pozycji walutowych i podejmie decyzje co do ich ewentualnego zabezpieczenia.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto (w związku ze zmianą wartości aktywów i zobowiązań pieniężnych) na racjonalnie możliwe wahania przede wszystkim kursu EUR, CHF, DKK, TRY przy założeniu niezmienności innych czynników.

	<i>Wzrost/spadek kursu waluty</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy brutto</i>	<i>Wpływ na wynik finansowy netto</i>
31 grudnia 2014 – EUR	+10%	14 671	11 884
	-10%	(14 671)	(11 884)
31 grudnia 2014 – GBP	+10%	492	399
	-10%	(492)	(399)
31 grudnia 2014 – TRY	+10%	5	4
	-10%	(5)	(4)
31 grudnia 2014 – DKK	+10%	1	1
	-10%	(1)	(1)
31 grudnia 2013 – EUR	+10%	(1 316)	(1 066)
	-10%	1 316	1 066
31 grudnia 2013 – CHF	+10%	(7)	(6)
	-10%	7	6
31 grudnia 2013 – DKK	+10%	(3)	(2)
	-10%	3	2
31 grudnia 2013 – TRY	+10%	1	1
	-10%	(1)	(1)

50.3. Ryzyko cen towarów

Spółka jest narażona na ryzyko wzrostu cen, szczególnie materiałów strategicznych dla jej działalności. Na poziom tego ryzyka znacząco wpływa sytuacja na światowych rynkach cen surowców – stali, metali szlachetnych, paliw i energii powodowana zarówno wahaniami kursów walut jak i koncentracją producentów zmierzającą do prowadzenia wspólnej kontroli cen. Strategia zarządzania ryzykiem cen towarów zakłada dążenie do zawierania kontraktów z poddostawcami materiałów i usług w walucie kontraktu głównego, lokowanie dostaw materiałów po stronie klienta, jak również zawieranie umów zakupowych w cenach stałych. Spółka nie zawiera wieloletnich umów z poddostawcami, zakres dostaw i dostawcy ustalani są indywidualnie w zależności od potrzeb.

50.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe Spółki jest ściśle związane z prowadzeniem podstawowej działalności. Wynika ono z zawartych kontraktów handlowych i związane jest z potencjalnym wystąpieniem zdarzeń, które mogą przybrać postać niewypłacalności kontrahenta, częściowej spłaty należności lub istotnego opóźnienia w spłacie należności. Udzielanie klientom, tzw. kredytu kupieckiego jest aktualnie nieodłącznym elementem prowadzenia działalności gospodarczej, jednakże Spółka podejmuje szereg działań mających na celu zminimalizowanie ryzyk związanych z podjęciem współpracy z potencjalnie nierzetelnym klientem. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Klienci, którzy w opinii Spółki, na podstawie przeprowadzonej weryfikacji, nie są wiarygodni finansowo, są zobowiązani do przedstawienia odpowiednich zabezpieczeń finansowych, które minimalizują ryzyko niewypłacalności tych firm wobec Spółki.

50.5. Ryzyko związane z płynnością

Spółka jest narażona na ryzyko płynności w przypadku niedopasowania struktury terminowej przepływów pieniężnych na realizowanych kontraktach. Spółka, ustalając warunki handlowe realizowanych umów, dąży do zapewnienia w maksymalnie możliwym zakresie tzw. „samofinansowania się” realizowanych kontraktów, co przy założeniu terminowego regulowania należności istotnie ogranicza ryzyko płynności. Nominalna wartość linii kredytowych, do których ma dostęp Spółka redukuje ewentualne negatywne zdarzenia związane z opóźnieniami w terminowym regulowaniu należności. Spółka korzysta od 2013 roku z zewnętrznych źródeł finansowania działalności. Dostępne limity kredytowe w bankach były wykorzystane w istotnym stopniu i były wystarczające do obsługi operacyjnej działalności Spółki.

Kwestia płynności finansowej Spółki (kontynuacji działalności) w odniesieniu do 2014 roku została szeroko opisana w nocie 6 sprawozdania finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku wg daty zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

<i>31 grudnia 2014</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	128 127	2 102	–	–	130 229
Zobowiązania z tytułu leasingu	–	137	423	1 580	–	2 140
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania inwestycyjne	56 347	213 134	34 606	20 009	667	324 763
Dyskonto zobowiązań	–	–	–	1 506	173	1 679
	56 347	341 398	37 131	23 095	840	458 811
<i>31 grudnia 2013</i>	<i>Na żądanie</i>	<i>Poniżej 3 miesięcy</i>	<i>Od 3 do 12 miesięcy</i>	<i>Od 1 roku do 5 lat</i>	<i>Powyżej 5 lat</i>	<i>Razem</i>
Oprocentowane kredyty i pożyczki	–	258 869*	–	–	–	258 869
Zobowiązania z tytułu leasingu	–	54	89	222	–	365
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania inwestycyjne	67 427	122 458	12 683	13 353	939	216 860
Dyskonto zobowiązań	–	–	–	1 328	328	1 656
	67 427	381 381	12 772	14 903	1 267	477 750

* zgodnie z aneksem do umowy kredytowej podpisanego dnia 20 grudnia 2013 roku

51. Instrumenty pochodne

Na dzień 31 grudnia 2014 roku Spółka nie posiadała nierozliczonych transakcji walutowych typu forward.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, jednak zawierane transakcje nie mają charakteru spekulacyjnego, a ich celem jest efektywne zabezpieczenie transakcji kupna/sprzedaży denominowanych w walucie. W związku z powyższym Spółka ujmuje efekt wyceny/realizacji instrumentów podobnie jak różnice kursowe, w ramach działalności operacyjnej (przychodów oraz kosztów).

52. Instrumenty finansowe

52.1. Wartość bilansowa klas i kategorii instrumentów finansowych

Wartość bilansową klas i kategorii instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku prezentują poniższe tabele.

Spółka prezentuje poszczególne kategorie i klasy instrumentów finansowych w wartości bilansowej, których wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej.

<i>Kategorie i klasy aktywów finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2014</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2013</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	369	319
Udziały i akcje długoterminowe	369	319
Pożyczki i należności	462 965	495 187
Należności z tytułu dostaw i usług	266 943	141 548
Pozostałe należności	162 570	320 378
Pożyczki udzielone	108	–
Lokaty długoterminowe	–	–
Lokaty krótkoterminowe	–	–
Inne aktywa finansowe długoterminowe	33 344	31 398
Inne aktywa finansowe krótkoterminowe	–	1 863
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	14 348	24 182
	477 682	519 688

<i>Kategorie i klasy zobowiązań finansowych</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2014</i>	<i>Wartość bilansowa 31 grudnia 2013</i>
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–
Instrumenty pochodne	–	–
Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	454 992	475 729
Kredyty i pożyczki	130 229	258 869
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (w tym inwestycyjne)	324 763	216 860
Pozostałe zobowiązania finansowe	–	–
Zobowiązania z tytułu gwarancji, factoringu i wyłączone z zakresu MSR 39	2 140	365
Zobowiązania z tytułu leasingu i umów dzierżawy z opcją zakupu	2 140	365
	457 132	476 094

Na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz na dzień 31 grudnia 2013 roku Spółka posiadała następujące instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej:

<i>31 grudnia 2014 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	–	–
Instrumenty pochodne	–	–	–
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	369	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	369	–	–
Zobowiązania finansowe wycenianie w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Instrumenty pochodne	–	–	–
<i>31 grudnia 2013 roku</i>	<i>Poziom 1</i>	<i>Poziom 2</i>	<i>Poziom 3</i>
Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych	–	–	–
Instrumenty pochodne	–	–	–
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	319	–	–
Udziały i akcje długoterminowe	319	–	–
Zobowiązania finansowe wycenianie w wartości godziwej przez wynik finansowy	–	–	–
Instrumenty pochodne	–	–	–

52.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w rachunku zysków i strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu wyceny	Zyski/(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
<i>Aktywa finansowe</i>								
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	DDS	–	–	–	–	–	2 808	2 808
- akcje i udziały	DDS	–	–	–	–	–	2 808	2 808
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe), w tym:		7	–	–	79	–	–	86
- lokaty długoterminowe	PiN	–	–	–	–	–	–	–
- pożyczki długoterminowe	PiN	7	–	–	(4)	–	–	3
- należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej	PiN	–	–	–	83	–	–	83
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe), w tym:		–	(78)	–	–	–	–	(78)
- lokaty krótkoterminowe	PiN	–	(78)	–	–	–	–	(78)
- certyfikaty depozytowe	WwWGpWF	–	–	–	–	–	–	–
- należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej	WwWGpWF	–	–	–	–	–	–	–
- zaliczka na poczet nabycia praw do pożyczki	WwWGpWF	–	–	–	–	–	–	–
- pożyczki krótkoterminowe	PiN	–	–	–	–	–	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	5 294	415	2 032	(1 349)	–	–	6 392
- należności z tytułu dostaw i usług		1	597	(3 221)	(1 349)	–	–	(3 972)
- pozostałe należności		5 293	(182)	5 253	–	–	–	10 364
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	WwWGpWF	–	–	–	–	–	–	–
- walutowe kontrakty terminowe typu <i>forward</i>	WwWGpWF	–	–	–	–	–	–	–
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	30	707	–	–	–	–	737
Razem		5 331	1 044	2 032	(1 270)	–	2 808	9 945

Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2014 roku	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu wyceny	Zyski /(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
<i>Zobowiązania finansowe</i>								
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	(5 869)	-	-	-	-	(1 246)	(7 115)
- pożyczki oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	(75)	-	-	-	-	-	(75)
- kredyty w rachunku bieżącym oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	(5 794)	-	-	-	-	(1 246)	(7 040)
- pozostałe kredyty krótkoterminowe wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym:	PZFwgZK	(41)	-	-	-	-	-	(41)
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	PZFwgZK	(41)	-	-	-	-	-	(41)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	(1 245)	(1 721)	-	24	-	-	(2 942)
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług		(324)	(1 691)	-	25	-	-	(1 990)
- pozostałe zobowiązania		(921)	(30)	-	(1)	-	-	(952)
Instrumenty zabezpieczające	PZFwgZK	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	WwWGpWF	-	-	-	-	-	-	-
- walutowe kontrakty terminowe typu <i>forward</i>	WwWGpWF	-	-	-	-	-	-	-
Razem		(7 155)	(1 721)	-	24	-	(1 246)	(10 098)

Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu wyceny	Zyski /(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
<i>Aktywa finansowe</i>								
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	DDS	–	–	–	(29)	–	15	(14)
- akcje i udziały	DDS	–	–	–	(29)	–	15	(14)
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe), w tym:		9 199	–	–	(88 899)	–	–	(79 700)
- lokaty długoterminowe	PiN	–	–	–	–	–	–	–
- pożyczki długoterminowe	PiN	7	–	–	29	–	–	36
- należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej	PiN	9 192	–	–	(88 928)	–	–	(79 736)
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe), w tym:		3	–	(10 500)	(5 277)	–	–	(15 774)
- lokaty krótkoterminowe	PiN	3	–	–	–	–	–	3
- certyfikaty depozytowe	WwWGpWF	–	–	–	–	–	–	–
- należności od jednostek powiązanych znajdujących się w procesie upadłości układowej	WwWGpWF	–	–	–	(5 277)	–	–	(5 277)
- zaliczka na poczet nabycia praw do pożyczki	WwWGpWF	–	–	(10 500)	–	–	–	(10 500)
- pożyczki krótkoterminowe	PiN	–	–	–	–	–	–	–
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	PiN	6 534	(232)	(13 094)	(179)	–	–	(6 971)
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	WwWGpWF	–	–	–	(53)	(34)	–	(87)
- walutowe kontrakty terminowe typu <i>forward</i>	WwWGpWF	–	–	–	(53)	(34)	–	(87)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PiN	46	(167)	–	–	–	–	(121)
Razem		15 782	(399)	(23 594)	(94 437)	(34)	15	(102 667)

Okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku	Kategoria zgodnie z MSR 39	Przychody /(koszty) z tytułu odsetek	Zyski /(straty) z tytułu różnic kursowych	Rozwiązanie / (utworzenie) odpisów aktualizujących	Zyski /(straty) z tytułu wyceny	Zyski /(straty) ze sprzedaży instrumentów finansowych	Pozostałe	Razem
<i>Zobowiązania finansowe</i>								
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	PZFwgZK	(13 352)	–	–	–	–	(1 445)	(14 797)
- pożyczki oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	(129)	–	–	–	–	–	(129)
- kredyty w rachunku bieżącym oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	(13 223)	–	–	–	–	(1 445)	(14 668)
- pozostałe kredyty krótkoterminowe wg zmiennej stopy procentowej	PZFwgZK	–	–	–	–	–	–	–
Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym:	PZFwgZK	(11)	–	–	–	–	–	(11)
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	PZFwgZK	(11)	–	–	–	–	–	(11)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania finansowe	PZFwgZK	(704)	(941)	–	(459)	–	–	(2 104)
Instrumenty zabezpieczające	PZFwgZK	–	–	–	–	–	–	–
Pochodne instrumenty finansowe, w tym:	WwWGpWF	–	–	–	–	–	–	–
- walutowe kontrakty terminowe typu <i>forward</i>	WwWGpWF	–	–	–	–	–	–	–
Razem		(14 067)	(941)	–	(459)	–	(1 445)	(16 912)

52.3. Ryzyko stopy procentowej

W poniższych tabelach przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe.

31 grudnia 2014 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1 rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>2-3 lat</i>	<i>3-4 lat</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Lokaty długoterminowe	–	–	–	–	–	–	–
Lokaty krótkoterminowe	–	–	–	–	–	–	–
<i>Oprocentowanie zmienne</i>							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	14 348	–	–	–	–	–	14 348
Udzielone pożyczki	70	38	–	–	–	–	108
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	560	588	592	377	23	–	2 140
Kredyty i pożyczki otrzymane	130 229	–	–	–	–	–	130 229
	145 207	626	592	377	23	–	146 825

31 grudnia 2013 roku

<i>Oprocentowanie stałe</i>	<i><1 rok</i>	<i>1–2 lat</i>	<i>2-3 lat</i>	<i>3-4 lat</i>	<i>4-5 lat</i>	<i>>5 lat</i>	<i>Ogółem</i>
Lokaty długoterminowe	–	–	–	–	–	–	–
Lokaty krótkoterminowe	–	–	–	–	–	–	–
<i>Oprocentowanie zmienne</i>							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	24 182	–	–	–	–	–	24 182
Udzielone pożyczki	–	–	–	–	–	–	–
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	143	222	–	–	–	–	365
Kredyty i pożyczki otrzymane	258 869	–	–	–	–	–	258 869
	283 194	222	–	–	–	–	283 416

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

53. Zatrudnienie

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w okresie styczeń – grudzień 2014 roku kształtowało się na poziomie 2 110 osób.

54. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 30 grudnia 2014 roku Spółka zawarła z TDJ S.A. z siedzibą w Katowicach Przedwstępną warunkową umowę sprzedaży akcji FPM S.A. W dniu 12 stycznia 2015 roku Rada Nadzorcza RAFAKO S.A. wyraziła zgodę na sprzedaż akcji FPM S.A. Tym samym spełnił się jeden z dwóch warunków Umowy Przedwstępnej. W dniu 19 lutego 2015 RAFAKO S.A. otrzymała zawiadomienie o uzyskaniu przez TDJ zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji, polegającej na przejściu przez TDJ kontroli nad FPM S.A., w związku z czym spełnił się drugi warunek Umowy Przedwstępnej. W dniu 23 lutego 2015 roku doszło do zawarcia umowy sprzedaży Akcji za łączną kwotę 48 milionów złotych. Zbyte aktywa stanowiły 82,19% kapitału zakładowego FPM S.A. oraz 82,19% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu FPM S.A., które uprawniały do wykonywania 1.376.508 głosów. Po dokonanej transakcji Spółka nie posiada żadnych aktywów FPM S.A.

Dnia 20 stycznia 2015 roku spółka E003B7 Sp. z o.o. ("SPV") zawarła z UNISERV-PIECBUD Spółką Akcyjną umowę na wykonanie prac z przeznaczeniem dla bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III - Elektrownia II w związku z projektem na „Budowę nowych mocy w technologiach węglowych w Tauron Wytwarzanie S.A. – Budowy bloku energetycznego o mocy 910 MW na parametry nadkrytyczne w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II” realizowanym przez Rafako oraz SPV.

Umowa została zawarta na następujących warunkach:

1. Podwykonawca zobowiązuje się wobec SPV wykonać zadania polegające na zaprojektowaniu, dostawie i montażu chłodni kominowej wraz z wyposażeniem z przeznaczeniem dla Bloku energetycznego o mocy 910 MW w Elektrowni Jaworzno III – Elektrownia II.
2. Wartość Umowy za realizację kompletnego zakresu przedmiotu Umowy wynosi 164.800.000 zł. netto.
3. Umowa stanowi, że łączny limit kar umownych naliczonych na jej podstawie nie może przekroczyć 25% wartości Umowy netto.
4. W przypadku, gdy na skutek niewykonania lub nienależytego wykonania, szkoda przekroczy wartość naliczanych z tego tytułu kar umownych, to SPV ma prawo dochodzenia odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych wynikających z kodeksu cywilnego.
5. Całkowita odpowiedzialność Podwykonawcy z tytułu odszkodowań, roszczeń i żądań nie przekroczy 100% wartości Umowy.

Umowa wejdzie w życie pod warunkiem uzyskania zgody od:

- a) gwarantów tj. PKO BP S.A., BGK oraz PZU S.A.,
- b) Zamawiającego na akceptację treści przedmiotowej umowy,
- c) RAFAKO S.A.

Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania finansowego, SPV uzyskała zgodę RAFAKO S.A. na zawarcie umowy.

Na dzień przekazania niniejszego sprawozdania finansowego, spełniły się wszystkie warunki zawieszające umowę, w związku z czym umowa ta weszła w życie.

W dniu 10 marca 2015 roku Spółka otrzymała od ING Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych S.A. działającego w imieniu zarządzanych przez siebie funduszy inwestycyjnych zawiadomienie, iż w wyniku nabycia akcji RAFAKO S.A., liczba głosów na walnym zgromadzeniu RAFAKO S.A. posiadanych łącznie przez wszystkie Fundusze zarządzane przez ING TFI wzrosła powyżej progu 5% ogólnej liczby głosów.

Zawiadomienie zawiera informację, iż przyczyną zmiany udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu RAFAKO S.A. było nabycie w dniu 5 marca 2015 roku akcji Spółki przez ING Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty Akcji 2, Fundusz Własności Pracowniczej PKP Specjalistyczny Fundusz Inwestycyjny Otwarty oraz jeden z subfunduszy ING Parasol Funduszu Inwestycyjnego Otwartego.

Przed zmianą udziału, Fundusze zarządzane przez ING TFI posiadały łącznie 3.478.023 akcje RAFAKO S.A. i tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowiło 4,99% kapitału zakładowego RAFAKO S.A. i tyle samo ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Według stanu na dzień przekroczenia, Fundusze posiadały łącznie 3.508.403 akcje RAFAKO S.A. i tyle samo głosów na walnym zgromadzeniu Spółki, co stanowiło 5,04% kapitału zakładowego RAFAKO S.A. i tyle samo ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Niniejsze sprawozdanie finansowe Spółki zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 23 marca 2015 roku uchwałą numer 23/2015 Zarządu RAFAKO S.A. z dnia 23 marca 2015 roku.

Podpisy:

23 marca 2015 roku Agnieszka Wasilewska-Semail Prezes Zarządu

23 marca 2015 roku Krzysztof Burek Wiceprezes Zarządu

23 marca 2015 roku Jarosław Dusiło Wiceprezes Zarządu

23 marca 2015 roku Edward Kasprzak Wiceprezes Zarządu

23 marca 2015 roku Tomasz Tomczak Wiceprezes Zarządu

23 marca 2015 roku Jolanta Markowicz Główny Księgowy